

Nesmrteľné dedičstvo:

**Živá minulosť, pulzujúca
prítomnosť, perspektívna
budúcnosť**

Strategický rozvoj kultúrneho a
turistického potenciálu Mesta Rožňava

(konceptia rozvoja kultúry a cestovného ruchu 2026 - 2031)

AUTOR, GESTOR KONCEPCIE A HLAVNÝ SPRACOVATEĽ:

- Róbert Šimko - PR manažér mesta, aktívny umelec a skladateľ, marketingový manažér

KONZULTAČNÝ A EXPERTNÝ TÍM:

Členovia komisie kultúry a cestovného ruchu

- Mgr. Róbert Kobezda - Predseda komisie (Mestské divadlo ACTORES Rožňava, poslanec MsZ)
- Miroslav Demény - Podpredseda komisie (poslanec MsZ)
- Mgr. Valéria Icso - Členka komisie (FS Borostyán)
- Mgr. Radoslav Kovács - Člen komisie (KC Kláštor)
- Mgr. Peter Palgut - Člen komisie (Turistické informačné centrum)

ODBORNÁ PODPORA:

- Eva Hovorková - Tajomníčka komisie, Samostatná odborná referentka pre kultúru a partnerské mestá

ZÁSTUPCOVIA KLÚČOVÝCH INŠTITÚCIÍ CESTOVNÉHO RUCHU A KULTÚRNYCH INŠTITÚCIÍ:

- Ján Kovács - Zástupca Csemadok
- Iveta Kyselová - Zástupkyňa Gemerskej knižnice Pavla Dobšinského
- Veronika Straková - Zástupkyňa OOCR Gemer
- Mgr. Anežka Kleinová - Zástupkyňa Gemerského osvetového strediska v Rožňave
- PhDr. Jana Knežová, PhD. - Vedúca odboru kultúry KSK, zástupkyňa riaditeľa Úradu KSK
- doc. Ing. Ladislav Mixtaj PhD. - Riaditeľ Banického múzea v Rožňave

PREDKLADÁ:

- Mgr. Róbert Kobezda, DIS art.

SCHVÁLIL:

- MsZ uznesením zo dňa 6.11. 2025

Obsah

1. Úvod a východiská	4
1.1 Úvod	4
1.2 Koncepcia kultúry	4
2. Analýza súčasného stavu	4
2.1 Podfinancovanie a slabé systémové ukotvenie kultúry	5
2.2 Centralizácia a disproporcie medzi regiónmi	5
2.3 Prekračovanie tradičných rámcov kultúry	5
2.4 Dopady pandémie a potreba obnovy	5
2.5 SWOT analýza	6
2.5.1 Silné stránky	6
2.5.2 Slabé stránky	6
2.5.3 Príležitosti	7
2.5.4 Ohrozenia	8
2.6 Štatistiky a údaje	9
2.6.1 Návštevnosť atrakcií (údaje TIC Rožňava)	9
2.6.2 Sumár ubytovaní a prenocovaní (údaje MsÚ Rožňava)	10
2.6.3 Zoznam ubytovacích kapacít (stav k 31. 8. 2025)	10
2.6.4 Počet ubytovaných a prenocovaní podľa rokov	11
2.6.5 Návštevnosť kultúrnych podujatí	11
3. Kultúrna a turistická infraštruktúra	12
3.1 Inštitúcie a aktéri	12
3.1.1 Mestský úrad (Odbor kultúry, cestovného ruchu a športu)	12
3.1.2 Kultúrne inštitúcie mesta a kraja	12
3.1.3 Nezriaďovaná kultúra a cestovný ruch	14
3.1.4 Maďarské inštitúcie	18
3.1.5 Ostatné hudobné a divadelné zoskupenia	19
3.2 Turistická infraštruktúra	21
3.2.1 Ubytovacie a stravovacie zariadenia	21
3.2.2 Turistické informačné centrum	21
3.2.3 Turistické kluby	22
3.2.4 Športový a konferenčný cestovný ruch	22
3.3 Kultúrne dedičstvo	23

3.3.1 Systematická inventarizácia a dokumentácia	24
3.3.2 Reštaurovanie a konzervácia.....	24
3.3.3 Udržateľné využívanie	24
3.3.4 Propagácia a marketing	24
3.3.5 Vzdelávanie a osвета.....	24
3.3.6 Spolupráca s komunitami	25
3.3.7 Ťažiskové pamiatky v meste	25
3.3.8 Osobnosti mesta.....	28
4. Rozvoj, ciele a vízia.....	30
4.1 Ciele a vízia koncepcie	30
4.1.1 Hlavný cieľ	30
4.1.2 Vízia	30
4.1.3 Dlhodobé ciele	31
4.2 Hlavné podujatia mesta	31
4.3 Kalendár podujatí a zdieľaná komunikácia.....	33
4.4 Spolupráca medzi kultúrnymi a turistickými inštitúciami.....	34
4.5 Vzdelávanie a zapojenie miestnej komunity.....	34
4.6 Integrácia baníckej histórie a prírodných krás	35
4.7 Udržateľnosť a ekologická zodpovednosť.....	35
4.8 Strategické ciele.....	36
4.8.1 Rozvoj infraštruktúry kultúry a cestovného ruchu	36
4.8.2 Posilnenie kultúrnej identity a ochrana historického dedičstva .	36
4.8.3 Podpora tvorby nových turistických produktov a služieb.....	37
4.8.4 Zvýšenie povedomia a marketingová podpora.....	37
4.8.5 Zlepšenie kvality služieb a rozvoj ľudských zdrojov	38
4.8.6 Udržateľný a ekologický rozvoj	38
4.8.7 Podpora spolupráce medzi inštitúciami a nez. subjektmi	38
4.8.8 Podpora cezhraničnej spolupráce a medzinár. partnerstiev.....	39
4.9 Financovanie	39
5. Záver	39

1. Úvod a východiská

1.1 Úvod

Mesto Rožňava je centrom bohatého kultúrneho a prírodného dedičstva. Výrazné prvky jeho identity – banícka história a krásna príroda, spolu s aktívnym pôsobením miestnych i regionálnych kultúrnych inštitúcií, poskytujú základ pre strategický rozvoj. Tento návrh sa zameriava na posilnenie mesta ako kultúrnej a turistickej destinácie, pričom spája aktivity mestského úradu, mestských príspevkových organizácií, inštitúcií VÚC, čiže Košického samosprávneho kraja, miestnych organizácií a nezávislých kultúrnych subjektov. Hlavným cieľom je zvýšiť prístupnosť kultúrneho života pre obyvateľov aj návštevníkov, podporiť efektívnu spoluprácu, posilniť identitu mesta, prilákať a následne aj udržať turistov v meste.

1.2 Konceptia kultúry

Predstavuje široký a komplexný rámec, ktorý sa snaží uchopiť a vysvetliť význam a funkcie kultúrnych javov v spoločnosti. Kultúra, ako súbor hodnôt, presvedčení, tradícií, zvykov, umenia, jazyka, správania a materiálnych predmetov, je základným pilierom formovania identity jednotlivcov aj celých spoločenských skupín. V tomto kontexte sa konceptia kultúry neobmedzuje len na umenie alebo zábavu, ale zahŕňa aj pojmy každodenného života, spôsob života, výchovu, vzdelávanie, etické normy a inštitúcie, ktoré ovplyvňujú ľudské správanie a interakcie.

Kultúra je dynamická a vyvíja sa v interakcii s rôznymi faktormi, ako sú historické, sociálne, politické a ekonomické podmienky. Je to proces neustáleho vývoja a adaptácie, ktorý sa uskutočňuje na rôznych úrovniach - od individuálnych skúseností až po kolektívne hodnoty a praktiky. Kultúra ovplyvňuje spôsob, akým sa jednotlivci vnímajú, komunikujú, riešia problémy a rozumejú svetu okolo seba. Je to spôsob, akým ľudia vytvárajú zmysel pre svoju existenciu a zakladajú svoj život na spoločných normách a hodnotách, ktoré majú schopnosť pretrvávať a transformovať sa v čase.

2. Analýza súčasného stavu

Kultúra na Slovensku čelí v súčasnosti zásadným výzvam, ktoré ovplyvňujú nielen hlavné centrá, ale výrazne aj regióny, ako je Gemer. Vnútorň stav slovenského kultúrneho prostredia možno charakterizovať ako nestabilný, podfinancovaný a nedostatočne strategicky koordinovaný, hoci zároveň sa vyznačuje silnou

občianskou angažovanosťou, rastúcim významom kultúrno-kreatívnych odvetví (KKO) a rôznorodosťou aktérov a foriem.

2.1 Podfinancovanie a slabé systémové ukotvenie kultúry

Podľa medzinárodného porovnania, Slovensko dlhodobo vynakladá na kultúru podpriemerný podiel HDP. Značná časť rozpočtu ide na prevádzku štátnych kultúrnych inštitúcií, zatiaľ čo nezriadená a miestna kultúra v regiónoch ostáva finančne oslabená a závislá na projektovom financovaní. Absencia dlhodobého stabilného modelu financovania ohrozuje kontinuitu kultúrnych iniciatív.

2.2 Centralizácia a disproporcie medzi regiónmi

Veľká časť verejných zdrojov, odborných kapacít aj pozornosti je sústredená do Bratislavy a niekoľkých veľkých miest (Košice, Banská Bystrica, Žilina). Menšie mestá a okresy, ako Rožňava, ktoré síce majú štandardný prístup k investíciám, ale chýbajú im personálne kapacity potrebné na získanie grantov a realizáciu aktivít v rámci kultúrnej infraštruktúry, a zároveň čelia odlivu mladých tvorcov i nedostatku odborne vzdelaných pracovníkov v kultúrnej sfére.

2.3 Prekračovanie tradičných rámcov kultúry

Na druhej strane, kultúrne odvetvie sa mení: rastie význam kultúrno-kreatívneho priemyslu (dizajn, audiovizia, hudba, nové médiá), kultúra sa prepája so vzdelávaním, turizmom, sociálnou inklúziou, urbanizmom a ekologickými iniciatívami. Kultúra sa vníma ako nástroj komunitného rozvoja, občianskej súdržnosti a budovania identity regiónov.

2.4 Dopady pandémie a potreba obnovy

Pandémia COVID-19 významne narušila kultúrny život. Mnohé aktivity boli prerušené alebo ukončené, a hoci sa sektor postupne zotavuje, potrebuje systémovú podporu – najmä na miestnej a regionálnej úrovni. Obnovenie dôvery verejnosti, diverzifikácia publika a zvýšenie odolnosti inštitúcií je výzvou aj pre Rožňavu. Mesto Rožňava preto potrebuje aktívne formulovať svoju vlastnú kultúrnu stratégiu, aby dokázalo získať zdroje, rozvíjať kapacity a stať sa sebareflekčným, partnerským a viditeľným hráčom v kultúrnom priestore Gemera, Košického kraja a Slovenska.

2.5 SWOT analýza

2.5.1 Silné stránky

- *Bohaté kultúrne dedičstvo: Banícka história, gotické pamiatky, sakrálné stavby (Katedrála Nanebovzatia Panny Márie, Strážna veža), historické jadro.*
- *Široká sieť kultúrnych inštitúcií: Mestské divadlo Actores, Banícke múzeum, Gemerská knižnica Pavla Dobšinského v Rožňave, Gemerské osvetové stredisko, ZUŠ, nezávislé organizácie (OZ Otvor dvor, OZ Massriot, OZ Borostyán, Druživa, Gotická cesta, Feudall Racing Support).*
- *Aktívna sieť kultúrnych a komunitných inštitúcií: Zapojenie folklórnych súborov, komunitných skupín, Matica slovenská, Csemadok, turistické kluby.*
- *Rôznorodosť kultúrnych podujatí: Pravidelné podujatia s lokálnou tradíciou (Rožňavský jarmok, Gastrofest, Gemer Jazz Fest, Kultúrne leto, Festival detských folklórnych súborov), koncerty, literárne besedy, divadelné a umelecké festivaly.*
- *Organizácia významných regionálnych podujatí v meste, ako napríklad pravidelné konanie „Župných dní Košického samosprávneho kraja“ v Rožňave zvyšuje viditeľnosť mesta, prináša návštevnosť a posilňuje jeho pozíciu v rámci regiónu.*
- *Prepojenie prírody a kultúry: Slovenský kras, turistické a cykloturistické trasy, ekoturizmus.*
- *Výhodná a strategická poloha: Vstupná brána do Slovenského krasu, blízkosť významných kultúrnych pamiatok - Múzeum Betliar, Mauzóleum Krásnohorské Podhradie, hrad Krásna hôrka, prírodných podzemných krás - Ochtinská aragonitová jaskyňa, Gombasecká jaskyňa, Jaskyňa Domica, Dobšinské ľadová jaskyňa, Krásnohorská jaskyňa, blízkosť Maďarska – potenciál pre cezhraničnú spoluprácu.*
- *Historické centrum s potenciálom zážitkovej interpretácie.*
- *Prítomnosť regionálnych atrakcií v blízkom okolí (Betliar, Ochtinská aragonitová jaskyňa, Dobšinská ľadová jaskyňa).*
- *Budovanie siete prírodných turistických chodníkov.*
- *Existujúce tradície a lokálna gastronómia: Možnosť ich lepšieho využitia na podporu turizmu.*

2.5.2 Slabé stránky

- *Chýbajúca strategická koordinácia a spoločná vízia kultúrnych aktérov.*
- *Nedostatočné financovanie a projektové zázemie pre rozvojové aktivity.*
- *Nízka miera inovácií v programovej ponuke, slabé zapojenie mladého publika.*
- *Slabá práca s verejným priestorom ako miestom kultúrneho života.*
- *Chýbajúce prepojenie medzi kultúrnou ponukou a identitou mesta.*

- *Nedostatočná infraštruktúra: Chýbajú moderné turistické informačné centrá, interaktívne prvky, digitálne služby, cykloturistická infraštruktúra.*
- *Obmedzená propagácia: Slabé využitie online marketingu, influencer marketingu, sociálnych sietí a medzinárodnej reklamy, chýbajúce výlepne plochy na propagáciu podujatí.*
- *Zlý technický stav pamiatok: Mnohé historické objekty sú zanedbané a chýba im projektová dokumentácia na obnovu.*
- *Nedostatočná koordinácia medzi subjektmi: Slabá spolupráca medzi mestskými inštitúciami, nezávislými organizáciami a podnikateľským sektorom.*
- *Slabá dopravná dostupnosť: Nedostatočné spojenie s inými regiónmi, chýbajúce kyvadlové spoje k turistickým atrakciám.*
- *Sezónnosť a krátkodobý charakter návštevnosti: Návštevnosť je sústredená do určitých období roka, čo obmedzuje celoročnú udržateľnosť projektov.*
- *Slabá infraštruktúra pre väčšie podujatia a chýbajúce moderné ubytovanie vyššej kvality aj kvantity.*
- *Nevhodné podmienky pre inovatívne formy kultúry: Chýbajú tematické zážitkové podujatia, inscenované prehliadky a interaktívne formy turizmu.*

2.5.3 Príležitosti

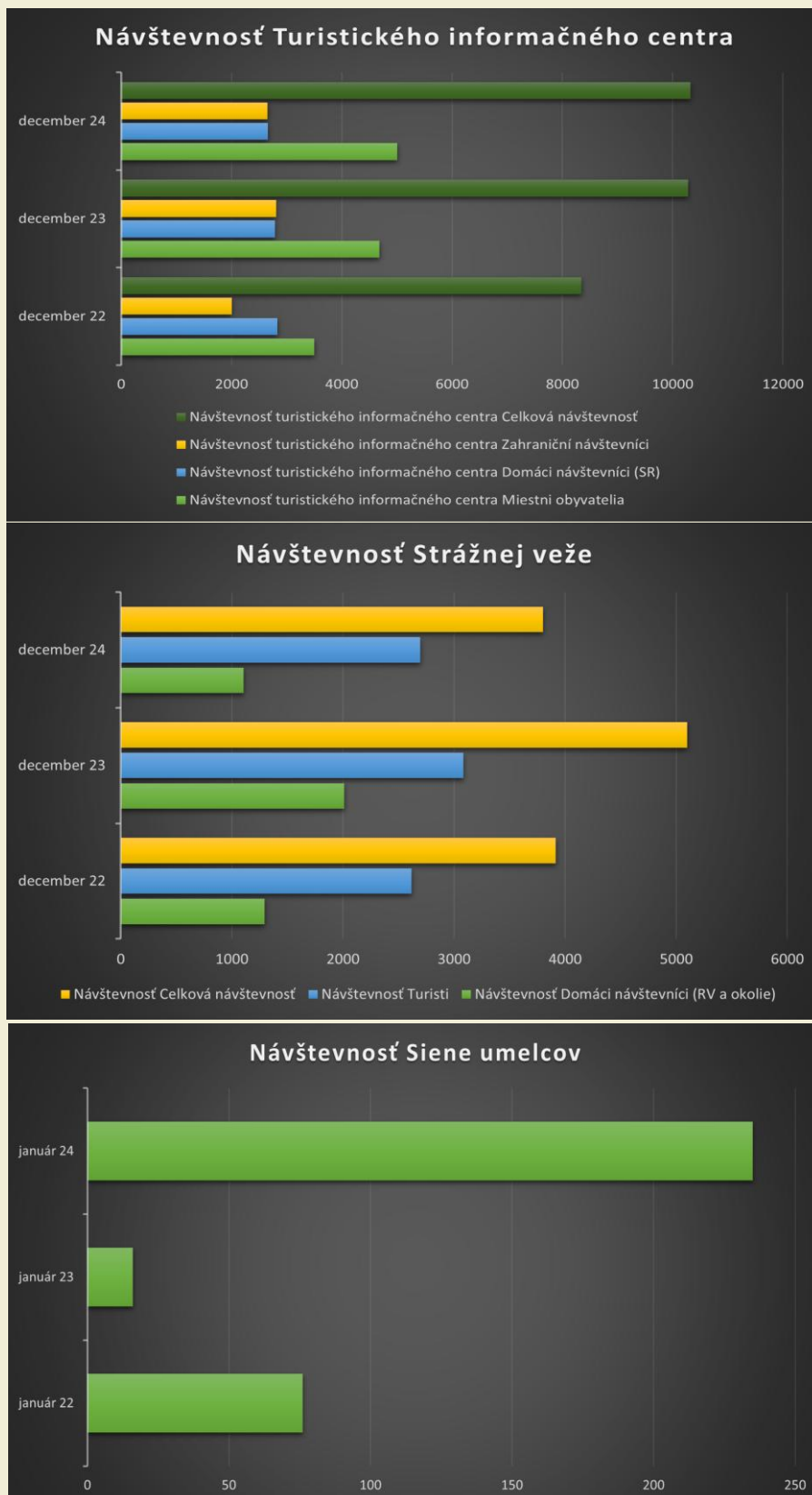
- *Rozvoj komunitnej kultúry, participatívnych projektov a kultúrneho plánovania.*
- *Kreatívne oživenie historických budov a verejných priestranstiev.*
- *Grantové programy a externé financovanie: Získavanie finančnej podpory z fondov z EÚ (IROP, Nórske fondy, Plán obnovy, INTERREG – cezhraničná spolupráca), cezhraničných iniciatív, partnerstiev so súkromným sektorom.*
- *Zavedený participatívny rozpočet mesta Rožňava ako nástroj podpory občianskej iniciatívy a transparentnosti.*
- *Digitálna transformácia: Interaktívni turistickí sprievodcovia, online rezervačné systémy, AR/VR prehliadky historických pamiatok.*
- *Cezhraničná spolupráca: Spoločné projekty s Maďarskom a Českom, výmenné programy, kultúrne festivaly.*
- *Rastúci dopyt po kultúrnom, ekologickom a zážitkovom turizme: Ekofestivaly, tematické trasy (gotická), agroturizmus.*
- *Využitie digitálnych nástrojov pre marketing, navigáciu.*
- *Rozvoj kreatívneho priemyslu: Prepojenie kultúry s modernými technológiami, podpora remeselníkov a producentov.*
- *Zvýšenie povedomia o meste: Jednotná vizuálna identita Rožňavy ako kultúrno-historického centra regiónu.*
- *Zapojenie komunity: Workshopy, dobrovoľnícke programy, aktívna participácia obyvateľov.*
- *Spolupráca s Filmovou kanceláriou Košického kraja: Nové príležitosti pre rozvoj kultúry a cestovného ruchu, ekonomický rast a zamestnanosť.*
- *Spolupráca s okolitými obcami, regiónmi a štátom.*

2.5.4 Ohrozenia

- *Pokračujúci odliv mladých ľudí a starnutie publika.*
- *Riziko formálnosti a stagnácie kultúrnej ponuky bez väzby na súčasnosť.*
- *Preferencia neodbornosti v realizáciách podujatí.*
- *Nedostatok kvalifikovaných pracovníkov v kultúre a kreatívnom priemysle.*
- *Zníženie verejných zdrojov v oblasti kultúry v dôsledku ekonomických tlakov.*
- *Pokračujúca degradácia pamiatok bez obnovy.*
- *Nedostatok finančných zdrojov: Obmedzené rozpočty na kultúru a turizmus, závislosť od dotácií a grantov.*
- *Odliv mladých ľudí: Nedostatok pracovných príležitostí v kultúrnom a turistickom sektore vedie k migrácii do väčších miest.*
- *Konkurencia silnejších destinácií v okolí (napr. Košice): Lepšia infraštruktúra a efektívnejší marketing.*
- *Nízka úroveň služieb: Kultúrne inštitúcie nie sú dostatočne pripravené na poskytovanie profesionálnych služieb návštevníkom.*
- *Zmena klimatických podmienok: Negatívny vplyv na prírodné lokality a sezónnosť turizmu (speleoturizmus, cyklistika).*
- *Riziko marginalizácie mesta v regionálnych stratégiách bez aktívneho zapojenia.*
- *Externé faktory: Pandémie, ekonomické krízy, politická nestabilita môžu ohroziť financovanie a návštevnosť.*
- *neexistencia študijného odboru v regióne pripravujúceho mladých ľudí na prácu v manažmente služieb v cestovnom ruchu s prepojením na potreby a očakávania návštevníkov.*

2.6 Štatistiky a údaje

2.6.1 Návštevnosť atrakcií (údaje TIC Rožňava)

2.6.2 Sumár ubytovaní a prenocovaní (údaje MsÚ Rožňava)

Mesto Rožňava dlhodobo monitoruje vývoj v oblasti cestovného ruchu, pričom jedným zo sledovaných ukazovateľov je kapacita a využívanie ubytovacích zariadení. K **31. augustu 2025** pôsobí na území mesta spolu **17 ubytovacích zariadení**, ktoré ponúkajú **296 lôžok**. Vzhľadom na rastúci potenciál cestovného ruchu však ide o relatívne nízku kapacitu, preto je potrebné vytvárať vhodné podmienky a zázemie pre jej postupné zvyšovanie.

Následné grafy a tabuľky poskytujú prehľad o počte ubytovaných hostí a počte prenocovaní za roky **2022 – 2024**. Údaje ukazujú medziročný vývoj, ktorý je dôležitým indikátorom návštevnosti mesta, sezónnosti aj celkového potenciálu Rožňavy ako destinácie cestovného ruchu.

Spracovaný sumár poskytuje podklad pre ďalšie plánovanie aktivít v oblasti cestovného ruchu, zameraných na zvyšovanie atraktivity mesta a efektívnejšie využívanie jeho kapacít.

2.6.3 Zoznam ubytovacích kapacít (stav k 31. 8. 2025)

č.	Názov ubytovacieho zariadenia	Prevádzkovateľ / vlastník	Adresa	Počet lôžok
1	Penzión Luxury	Castello restaurant s.r.o.	Šafárikova 17	20
2	Penzión FAN FAN	BEMIK spol. s r.o.	Zakarpatská 32	21
3	Apartmán-byt Rožňava	RUNAvia Gemer s.r.o.	Kyjevská 4	6
4	Hotel Čierny Orol	JUDr. Jurina Sitáková	Nám. baníkov 17	30
5	Penzión DAVI	Davi s.r.o.	Štítnická 36	17
6	Privát EVA	Eva Farkasová-Beneová	Ružová 21	5
7	Penzión Rosenau	Akazins s.r.o.	Šafárikova 4	20
8	Školský internát pri OA	Obchodná akadémia	Ak. Hronca 8	102

9	Penzión ZAMMA	Zlata Marhefková	K. Schoppera 29	13
10	Ubytovanie v kláštore	Kláštor s.r.o.	Betliarska 2	17
11	Apartmán na Lipovej	Green Ranch s.r.o.	Lipová	6
12	Green House	Peter Hlaváč	K. Schoppera 17	4
13	Villa Angel	E. Hrivnák	J. Kráľa (súkromné ubytovanie)	5
14	Selfness	Zuzana Németh	Kasárenská 36	8
15	Zuzanittin domček	Zuzana Skalošová	Rožňavská Baňa 203	3
16	Parkhouse	Calipo s.r.o.	Cyrila a Metoda 2	16
17	Byt – Happy Grizzly	Happy Grizzly s.r.o.	(súkromné ubytovanie)	3
SPOLU				296

2.6.4 Počet ubytovaných a prenocovaní podľa rokov

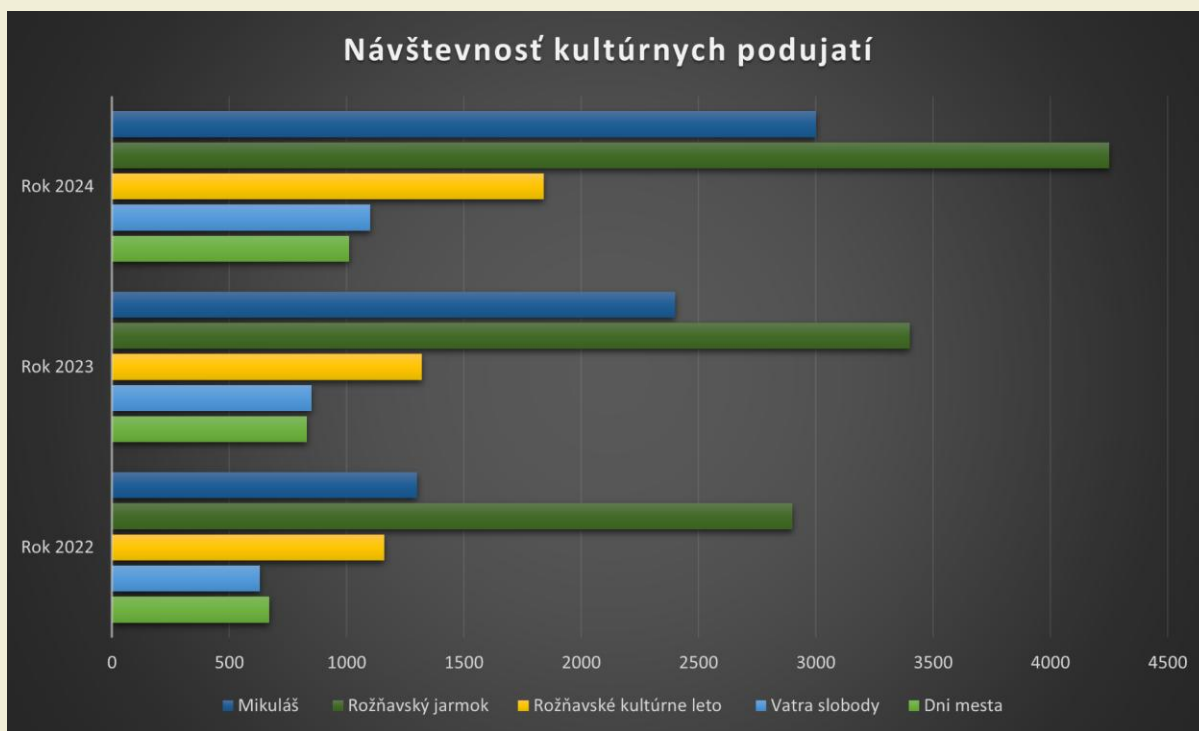
2022 (stav ku 31. 12. 2022) – Počet ubytovaných: 4 864, počet prenocovaní: 8 881

2023 (stav ku 31. 12. 2023) – Počet ubytovaných: 5 220, počet prenocovaní: 10 310

2024 (stav ku 31. 12. 2024) – Počet ubytovaných: 5 653, počet prenocovaní: 12 083

2.6.5 Návštevnosť kultúrnych podujatí

Kultúrne podujatia sú významnou súčasťou života v Rožňave a prispievajú k posilňovaniu identity mesta aj k rozvoju cestovného ruchu. V rokoch **2022 – 2024** boli sledované nosné podujatia ako **Dni mesta, Vatra slobody, Rožňavské kultúrne leto, Rožňavský jarmok a Mikuláš**, pričom údaje o návštevnosti potvrdzujú ich rastúci význam a záujem verejnosti.

3. Kultúrna a turistická infraštruktúra

3.1 Inštitúcie a aktéri

3.1.1 Mestský úrad (Odbor kultúry, cestovného ruchu a športu - OKCRŠ)

Úloha a zodpovednosť: Odbor kultúry, cestovného ruchu a športu bude okrem organizovania a zabezpečovania vlastných podujatí pôsobiť ako koordinačné centrum pre všetky zainteresované strany, zabezpečovať financovanie a vytvárať podmienky pre efektívnu spoluprácu.

Dlhodobé plány: Okrem každodenných aktivít a poskytovania služieb pre verejnosť je dôležité vytvárať dlhodobú víziu kultúrneho rozvoja, ktorá bude zameraná na zapojenie obyvateľov a miestnych organizácií do prípravy podujatí a projektov.

3.1.2 Kultúrne inštitúcie mesta a kraja

Profesionálne Mestské divadlo Actores (MsD): Kultúrna inštitúcia s viac ako 30-ročnou tradíciou, ktorá výrazne formuje umelecký profil Rožňavy. Jeho činnosť presahuje hranice regiónu. Zastrešuje profesionálnu kultúru a poskytuje priestor pre domáce a hosťujúce umelecké súbory, zabezpečuje pravidelnú činnosť na poli

kultúry, vrátane hudobných produkcií, tanečných a iných hostujúcich subjektov. Organizuje divadelné i hudobné festivaly, workshopy, charitatívne podujatia a podobne. Divadlo sa orientuje aj na spoluprácu s miestnymi školami, prípadne na prípravu interaktívnych predstavení pre rôzne vekové skupiny. Podieľa sa na rozvoji cestovného ruchu v meste.

- **Banické múzeum v Rožňave (BM):** Múzeum je kľúčovou inštitúciou, ktorá uchováva a popularizuje banické dedičstvo. Rozšírenie jeho programov od špecializovaných externých komentovaných prehliadok, cez vzdelávacie workshopy a možnosti online prehliadok zbierok môže podporiť záujem o históriu nielen u miestnych, ale aj turistov.
- **Gemerská knižnica Pavla Dobšinského (GKPD):** Knižnica organizuje autorské čítania, literárne večery, tematické stretnutia, informačné a vzdelávacie workshopy, besedy a iné podujatia, ktoré podporujú čítanie a spoznanie regionálnych autorov. Okrem tradičných služieb môže ponúknuť aktivity pre rodiny, deti a mládež.
- **Gemerské osvetové stredisko (GOS):** Dom tradičnej kultúry Gemera a Hvezdáreň patria medzi významné súčasti kultúrneho života. Spoločné projekty, ako remeselnícke kurzy, workshopy, ale aj astronomické pozorovania, môžu oživiť ponuku mesta. GOS organizuje na území mesta významné podujatia: Letné kino, Zimný festival zvykov a obyčají - Rok na Gemi, Medzinárodný festival paličkovanej čipky. V regióne je organizátorom Gemerského folklórneho festivalu v obci Rejdová. Podporuje tradičnú a menšinovú kultúru v oblasti remesla a folklóru prostredníctvom vzdelávacích a prezentovaných aktivít

Súčasťou GOS bol v minulosti aj filmový klub GEMERFILM, ktorý je v súčasnosti neaktívny. Vďaka podpore mesta by mohlo dôjsť k jeho revitalizácii, aby mohol plniť funkciu platformy pre tvorbu a prezentáciu nezávislej klubovej a umeleckej filmovej tvorby.

- **Základná umelecká škola v Rožňave (ZUŠ):** Významná vzdelávacia inštitúcia, ktorá už desaťročia systematicky rozvíja umelecký talent detí a mládeže v oblasti hudby, výtvarného umenia, tanca a dramatického umenia. ZUŠ zohráva kľúčovú rolu v kultúrno-výchovnom živote mesta a je častým partnerom miestnych kultúrnych podujatí. Jej absolventi pokračujú na prestížnych umeleckých školách a mnohí sa úspešne uplatňujú v umeleckej sfére.
- **Súkromná Základná umelecká škola JAS (ZUŠ JAS):** Moderná umelecká škola, ktorá už vyše desať rokov poskytuje vzdelávanie v hudobnom, výtvarnom a tanečnom odbore. SZUŠ JAS aktívne organizuje vlastné koncerty, výstavy a vystúpenia, čím významne prispieva k rozmanitosti kultúrneho života Rožňavy. Jej absolventi pokračujú v štúdiu na stredných a vysokých umeleckých školách a uplatňujú sa v rôznych umeleckých oblastiach. Súbežne s tanečným odborom SZUŠ JAS pôsobí aj Tanečný klub SAMBED, ktorý má vyše 40 ročnú históriu. Aktívne sa zapája do všetkých

mestských kultúrnych podujatí a úspešne reprezentuje mesto na celoslovenských a medzinárodných súťažiach.

- **Základné a stredné školy (ZŠ a MŠ):** Základné kamene vzdelávacieho systému, ktoré formujú hodnoty, vedomosti a kreativitu najmladšej generácie. ZŠ a MŠ v Rožňave zohrávajú významnú úlohu nielen v edukačnom procese, ale aj v kultúrnom a spoločenskom dianí mesta. Aktívne spolupracujú s kultúrnymi inštitúciami, organizujú školské vystúpenia, výstavy a podujatia, čím prispievajú k rozvoju komunitného života.

3.1.3 Nezriadovaná kultúra a cestovný ruch

Mesto Rožňava môže efektívne využiť potenciál nezriadovanej kultúry, ktorú tvoria miestne občianske združenia, kultúrne spolky a nezávislé iniciatívy. Tieto subjekty, založené prevažne na dobrovoľníckej práci, sú kľúčové pre obohatenie kultúrneho a turistického života v meste. Špeciálny dôraz kladie na zachovanie a propagáciu tradičnej kultúry a folklóru, ktorý predstavuje autentickú tvár regiónu Gemera. Ich hlavnou úlohou je nielen uchovávanie ľudových zvykov, tancov, piesní a remesiel, ale aj organizovanie unikátnych podujatí a workshopov, ktoré prispievajú k rozvoju miestnej komunity. Aktívne zapájanie obyvateľov do kultúrnych a spoločenských aktivít posilňuje ich vzťah k mestu a vytvára živú, dynamickú kultúrnu scénu, ktorá je atraktívna aj pre návštevníkov. Folklórne súbory ako Borostyán, Dubina a Haviar sú výnimočnými príkladmi takejto nezriadovanej kultúry, ktorá spája generácie a podporuje interkultúrny dialóg. Spolupráca s týmito organizáciami predstavuje pre mesto príležitosť na rozvoj rozmanitej ponuky, ktorá presahuje rámec zriadovaných inštitúcií.

Činnosť a prínos folklórnych súborov

Tanečná dielňa Borostyán - Borostyán Néptáncműhely

Zachovanie a šírenie tradícií: Súbor sa zameriava na uchovávanie maďarských ľudových tancov, hudby a zvykov, čím prispieva k udržiavaniu kultúrneho dedičstva maďarskej menšiny v regióne. S ôsmimi tanečnými skupinami a dvoma ľudovými orchestrami (celkovo 180 členov) spracováva autentický folklór z maďarských oblastí.

Výchova mládeže: Prostredníctvom tanečných dielní a pravidelných skúšok poskytuje mladým ľuďom možnosť spoznávať a praktizovať tradičné tance, čím podporuje medzigeneračný prenos kultúrnych hodnôt.

Kultúrne podujatia: Borostyán pravidelne vystupuje na miestnych, ako aj mimo-regionálnych podujatiach a folklórnych festivaloch doma i v zahraničí, čím obohacuje kultúrny život mesta a prispieva kuristickej atraktivite Rožňavy.

Folklórny súbor Dubina

Zachovanie a šírenie tradícií: Folklórny súbor Dubina z Rožňavy sa venuje uchovávaniu gemerského folklóru – spevu, tanca a ľudových piesní typických pre horný Gemer. Súbor prezentuje autentické choreografie a regionálne spevácke prejavy, čím prispieva k zachovaniu a propagácii miestnej ľudovej kultúry doma

aj v medzinárodnom kontexte. Množstvo námetov a inšpirácií čerpá aj z autentického folklóru rázovitej obce Rejdová.

Významným úspechom v tejto oblasti je aj pôsobenie dievčenskej speváckej skupiny súboru, ktorá svojím repertoárom tradičných gemerských piesní dokazuje, že folklór má stále svoje miesto medzi mladými. Dôkazom vysokej umeleckej úrovne a zároveň potvrdením, že tradície regiónu dokážu osloviť odborníkov aj širšie publikum mimo Gemera, je skutočnosť, že sa dievčatá s priamym postupom dostali až do celoštátneho kola súťaže **Vidiečanova Habovka 2023**.

Výchova mládeže: FS Dubina pracuje aj s juniorskými zložkami a úzko spolupracuje s Detským folklórnym súborom Haviarik. Prostredníctvom pravidelných skúšok, pohybovo-speváckych workshopov a nácvikov zapája deti a mladých ľudí, čím podporuje medzigeneračný prenos tradičných zručností a poznatkov o regionálnych zvykoch. Základ tanečnej zložky FS Dubina tvoria práve deti z DFS Haviarik, ktoré postupne prechádzajú do hlavného súboru. Vďaka tomu je zaručená prirodzená kontinuita a postupné dorastanie novej generácie tanečníkov a spevákov.

Kultúrne podujatia: Súbor pravidelne účinkuje na rôznych folklórnych podujatiach a festivaloch. Za posledné obdobie sa prezentoval napríklad na folklórnom festivale v Detve, na Hontianskej paráde v Hrušove, na Gemerskom folklórnom festivale v Rejdovej, na zimnom festivale zvykov a obyčajov **Rok na Gemi** v Rožňave, v Klenovci na **Klenovskej rontouke** či na lokálnych slávnostiach v okrese aj mimo neho. Súbor je neodmysliteľnou súčasťou aj mestských kultúrnych podujatí, ako napríklad Dni mesta.

Okrem účasti na festivaloch a podujatiach FS Dubina každoročne organizuje aj vlastné akcie – tradičný **Ples FS Dubina** a **Vianočné vystúpenie**, ktoré sa stali obľúbenou súčasťou kultúrneho života v regióne.

Tieto verejné vystúpenia a podujatia pomáhajú oživovať tradície, rozširovať publikum a pritiahnuť mladších divákov.

Folklórny súbor Haviar

Zachovanie a šírenie tradícií: Založený v roku 1985, súbor spracováva folklórny materiál najmä z oblasti Horného Gemera (okolie Rožňavy), vrátane piesní, tancov a zvykov, čím aktívne chráni a šíri bohaté kultúrne dedičstvo regiónu.

Výchova mládeže: Základňu súboru tvoria aj žiaci stredných a študenti vysokých škôl, kde prostredníctvom tréningov a workshopov učí vedúci, ale aj nositelia tradícií prvky a zvyky, ale aj spev, čím sa podporuje výchova novej generácie v duchu folklórnych hodnôt. Z dôvodu, aby sa zachovávali tradície z pokolenia na pokolenie, boli založené aj dva detské súbory, Malý Haviar (žiaci základných škôl) a Deti FS Haviar (deti z materských škôl).

Kultúrne podujatia: Folklórny súbor Haviar sa pravidelne zúčastňuje akcií, ktoré organizuje Mesto Rožňava (stavanie mája, jarmok, ...), ale aj festivalov v okrese (Rok na Gemesri, Gemerský folklórny festival), či ďalších vystúpení v obciach na Gemi, ale aj po celom Slovensku, zúčastňuje sa aj medzinárodných festivalov (posledné veľké ocenenie získal na festivale TKM "Za zachovávanie špecifického

regiónu Gemer), nevynecháva ani súťažné prehliadky. Svojím pôsobením v Meste Rožňava obohacuje kultúrny program mesta a zvyšuje jeho turistickú príťažlivosť. Okrem toho pod vedením Mgr. Martiny Dudásovej spolupracuje so školami, mestskými inštitúciami a inými súbormi, čím prispieva k interkultúrnemu dialógu a spoločným projektom, ktoré spájajú komunity.

Odporúčania pre integráciu folklórnych súborov do koncepcie kultúry a cestovného ruchu

Podpora podujatí: Mesto môže podporiť organizáciu spoločných festivalov a vystúpení súborov Borostyán, Dubina a Haviar, ktoré prilákajú návštevníkov a posilnia kultúrnu identitu regiónu, napríklad prostredníctvom tematických folklórnych dní.

Vzdelávacie programy: Zaradenie tanečných, speváckych a hudobných workshopov týchto súborov do ponuky miestnych kultúrno-vzdelávacích aktivít môže zvýšiť záujem o ľudovú kultúru medzi mladšou generáciou a rodinami.

Propagácia: Zviditeľnenie činnosti všetkých troch súborov v turistických materiáloch, na oficiálnych webových stránkach mesta a v sociálnych sieťach môže prilákať turistov so záujmom o autentické kultúrne zážitky, vrátane medzinárodných hostí.

Integrácia aktivít týchto folklórnych súborov do strategických plánov mesta prispeje k rozvoju kultúrneho a turistického potenciálu Rožňavy, pričom podporí zachovanie a prezentáciu bohatého kultúrneho dedičstva regiónu, vrátane slovenských aj maďarských tradícií. Tento prístup posilní dynamiku nezriadovanej kultúry a vytvorí most medzi minulosťou a súčasnosťou.

Ostatné nezriadované inštitúcie:

OZ Otvor dvor: Prevádzkuje kultúrne priestory v KC Kláštor, kde sa konajú rôzne kultúrne podujatia. Ide o miesto pre spojenie kultúrneho programu s gastronomickými a rekreačnými aktivitami odkazujúcimi aj na históriu a prírodu. V rámci KC Kláštor – je zriadené kníhkupectvo **Artforum** ako kníhkupecké centrum v meste slúžiace nielen na predaj kníh, ale aj na organizáciu diskusií, besied či literárnych podujatí v spolupráci napríklad aj s Gemerskou knižnicou Pavla Dobšinského v Rožňave. Vďaka tejto funkcii dokáže podporiť miestnu literárnu scénu a literárne umenie.

Centrum obnovy pamiatok Rožňava: Občianske združenie založené skupinou nadšencov, ktorí sa rozhodli aktívne prispieť k obnove a ochrane kultúrneho dedičstva mesta. Združenie sa zameriava na:

- Reštaurovanie a obnovu pamiatok: Členovia sa podieľajú na reštaurovaní kostolov, kaplniek, historických budov a verejných priestranstiev.
- Zvyšovanie povedomia: Prostredníctvom rôznych aktivít, ako sú prednášky, exkurzie a publikácie, informujú verejnosť o dôležitosti ochrany kultúrneho dedičstva.
- Podpora cestovného ruchu: Vytvárajú atraktívne turistické trasy a miesta, ktoré prezentujú bohatú históriu Rožňavy.

Cieľom združenia je vytvoriť z Rožňavy atraktívne mesto, ktoré bude lákať turistov a zároveň poskytne svojim obyvateľom príjemné prostredie na život.

OZ Gemerskí umelci: Organizácia výstav a workshopov zameraných na propagáciu regionálneho umenia a remesiel.

Gemerský banícky spolok Bratstvo: Popularizácia baníckej histórie a tradícií prostredníctvom tematických podujatí, prednášok a spolupráce s Baníckym múzeom.

Rožňavský besedný spolok: Priestor na diskusie, prednášky a spoločenské stretnutia zamerané na rozvoj komunity.

OZ Vita Et Musica: Organizácia hudobných festivalov, ktoré spájajú jazzovú hudbu s rómskou kultúrou. Podporuje tiež vzdelávacie a kultúrne aktivity zamerané na prezentáciu rómskych umelcov a ich tradícií.

Oblasťný výbor Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov: Osvetové aktivity a podujatia pripomínajúce dôležité udalosti a osobnosti protifašistického odboja.

OZ Gotická cesta: Iniciatíva zameraná na ochranu, popularizáciu a systematickú prezentáciu sakrálneho a kultúrneho dedičstva v regiónoch Gemer a Malohont. Organizácia aktívne pracuje na zvyšovaní povedomia o jedinečnej gotickej architektúre a freskovej výzdobe miestnych kostolov, čím prispieva k rozvoju udržateľného kultúrneho turizmu. Ich činnosť zahŕňa organizovanie podujatí, sprievodcovských služieb a edukáciu verejnosti o historickom a umeleckom význame týchto pamiatok.

OZ Feudall Racing Support: buduje a udržiava sieť približne 20 horských cyklistických chodníkov na kopci Rákoš, pričom využíva historické banské chodníky a podporuje rozvoj horskej cyklistiky v regióne.

Ostatné inštitúcie:

- **Matica slovenská:** Podpora národnej identity prostredníctvom literárnych večerov, výstav a podujatí zameraných na tradičnú kultúru a históriu Slovenska.
- **Zbor pre občianske záležitosti (ZPOZ):** Zabezpečenie slávnostného rámca životných udalostí, ako sú uvítania detí do života, jubileá či rozlúčky so zosnulými.
- **Centrum voľného času:** Aktivity pre deti a mládež, ktoré prepájajú vzdelávanie, šport a kultúru.
- **Rímskokatolícka cirkev Biskupstvo Rožňava:** majoritný vlastník národných kultúrnych pamiatok v meste, zodpovedný za ich stav a prípadné sprístupnenie pre využitie v cestovnom ruchu.
- **Krajský pamiatkový úrad, pobočka Rožňava:** úrad, ktorého hlavnou úlohou je ochrana pamiatkového fondu Slovenskej republiky.

Regionálni a krajskí partneri cestovného ruchu

Okrem inštitúcií priamo pôsobiacich v Rožňave existuje aj niekoľko regionálnych a krajských partnerov, ktorí majú významný vplyv na rozvoj cestovného ruchu a kultúry mesta. Ich činnosť podporuje propagáciu Rožňavy, zvyšuje atraktivitu mesta pre turistov a prispieva k realizácii projektov, ktoré by mesto samostatne nemohlo realizovať.

Prepojenie na **regionálne štruktúry cestovného ruchu** zabezpečujú inštitúcie, ktoré sídlia mimo Rožňavy, no majú významný vplyv na propagáciu a rozvoj cestovného ruchu v meste a širšom regióne:

- **OOCR Gemer** – regionálna organizácia cestovného ruchu, ktorá koordinuje propagáciu, marketing a podporu turizmu v oblasti Gemera, vrátane Rožňavy.
- **KOCR Košice región turizmus** – krajská organizácia zodpovedná za systematickú propagáciu Košického kraja, čím zvyšuje atraktivitu Rožňavy a jej okolia pre domácich aj zahraničných návštevníkov.

Filmová kancelária Košického kraja (Košice Region Film Office) – aktívne pracuje na prilákaní filmových produkcií do regiónu, podporuje miestny audiovizuálny priemysel a zároveň propaguje jedinečné lokality Košického kraja.

Možnosti spolupráce mesta Rožňava s filmovou kanceláriou zahŕňajú:

- prezentáciu historických pamiatok a prírodných scenérií ako autentických filmových lokácií,
- ekonomický prínos pre miestnu komunitu prostredníctvom natáčania a využitia miestnych služieb (ubytovanie, stravovanie, doprava),
- podporu miestnych profesionálov v audiovizuálnom sektore a rozvoj talentov,
- organizovanie vzdelávacích workshopov a školení pre obyvateľov,
- zvyšovanie povedomia o meste na regionálnej, národnej a medzinárodnej úrovni, čo zároveň môže prilákať turistov a investorov.

Účasť týchto inštitúcií je dobrovoľná, pričom každá môže prispieť k rozvoju kultúrneho a turistického života Rožňavy podľa svojich možností a zamerania. Spolupráca s nimi umožňuje realizovať pestrú paletu aktivít – od vzdelávacích programov, cez filmové a audiovizuálne projekty, až po spoločenské a kultúrne podujatia – čím sa posilňuje identita Rožňavy ako centra kultúry a komunitného života.

3.1.4 Maďarské inštitúcie

OZ Borostyán: Tanečná dielňa Borostyán, zriadená občianskym združením OZ Borostyán, je významným nositeľom maďarskej ľudovej kultúry v Rožňave a okolí. Združuje šesť folklórnych súborov a jednu ľudovú hudobnú skupinu, s celkovým počtom viac ako 165 členov.

Csemadok – oblasťný výbor Rožňava: Dlhodobo pôsobí ako zastrešujúca organizácia pre kultúrno-spoločenský život maďarskej menšiny v regióne. Organizuje podujatia, podporuje činnosť miestnych kolektívov a uchováva tradície maďarskej kultúry.

Rákóczi Magyar Ház: Kultúrne a komunitné centrum poskytujúce priestor pre rôzne podujatia, vzdelávacie aktivity a stretnutia maďarskej komunity. Svojou činnosťou podporuje nielen zachovávanie tradícií, ale aj rozvoj kultúrneho a spoločenského života v Rožňave.

3.1.5 Ostatné hudobné a divadelné zoskupenia

V Rožňave pôsobí viacero aktívnych hudobných a divadelných telies, ktoré prispievajú k obohateniu kultúrneho života mesta. Vďaka nim dokáže samospráva pri organizovaní podujatí ponúknuť hodnotný program, a to aj prostredníctvom domácich umelcov z vlastných radov.

Na základe zverejnenej výzvy bol vytvorený registračný formulár (Google Forms), prostredníctvom ktorého sa mohli prihlásiť jednotliví umelci, hudobné či divadelné súbory, ako aj sólisti. Zoznam týchto subjektov vychádza z doterajších poznatkov a z údajov zo spomínaného formulára.

Zoznam ostatných nezriaďovaných divadelných zoskupení:

Divadlo Theatrum - autorské divadlo založené v roku 2014, ktoré sa špecializuje na detské predstavenia inšpirované klasickými rozprávkami ako Palculienka od Andersena či Zvieratkovo, a vystupuje na kultúrnych podujatiach a festivaloch. Jeho tvorba vychádza z dlhoročných skúseností a prináša interaktívnu zábavu pre malých divákov.

Divadlo Rozprávok - Meseszház - založené v roku 1997, je bábkové divadlo pre deti s interaktívnymi predstaveniami na motívy rozprávok, ako Rozprávky starého otca, dostupné v slovenskom i maďarskom jazyku. Svojou tvorbou približuje deťom čaro rozprávkového sveta a okrem iného v minulosti organizovalo aj výstavy bábok.

M divadlo - ochotnícke divadlo prevádzkované občianskym združením GemArt, ktoré v spolupráci s Michalou Hadušovskou prináša komorné inscenácie spájajúce divadlo, hudbu a vizuálne umenie. Vystupuje na lokálnych kultúrnych podujatiach a podporuje umeleckú tvorbu v regióne.

Zoznam ostatných nezriaďovaných hudobných zoskupení/sólistov:

Sexit – známa rožňavská kapela s dlhoročnou tradíciou, ktorá sa venuje hard-rockovej tvorbe a patrí medzi stálice regionálnej hudobnej scény.

Karmen Pál-Baláz – speváčka pochádzajúca z Rožňavy, známa z pôsobenia v súťaži Superstar. Repertoár zahŕňa pop, soul a rockové skladby z vlastnej tvorby, či coververzie známych skladieb.

Massriot – energická rocková kapela, ktorá spája moderný zvuk s výrazným spevom a autorskou tvorbou.

Katarína Stohrová – speváčka a hudobníčka z Rožňavy, ktorá sa venuje popovému a indie repertoáru. Vystupuje aj ako sólistka, aj ako súčasť skupiny Stream.

Zatmenie Mysle – punková skupina z Rožňavy hrajúca vlastnú autorskú tvorbu.

Chio – rožňavský rapper, ktorý sa presadil energickým štýlom a remixami hitov, ako aj spoluprácami s menami ako Gogo či Xzibit. Jeho tvorba, populárna na TikToku, spája pouličnú atmosféru s motiváciou a lokálnym patriotizmom.

Retro Band – oživuje hudbu 20. až 50. rokov 20. storočia, vrátane diel Františka Krištofa Veselého, Gejzu Dusíka či charlestonov, a prináša nostalgiu na festivaly, plesy a kultúrne podujatia doma i v zahraničí. Orchester, ktorý založil občianske združenie v roku 2011, láka starších aj mladých fanúšikov, aby cez hudbu spoznali čaro minulých čias.

Korál Omega Revival Band – kapela interpretujúca skladby legendárnych maďarských skupín Omega a Korál. Pripravený koncertný projekt ponúka dvojprogram v rozsahu 2 x 80 minút.

TarverP – kapela fungujúca od roku 2008, orientovaná na rockovú a metalovú tvorbu v slovenskom a anglickom jazyku. Ich koncerty sa vyznačujú energickými a atmosférickými skladbami od hard rocku až po symfonický metal.

Republic Band – revivalová kapela prinášajúca najväčšie hity maďarskej skupiny Republic. Koncertný program má dĺžku približne 120 minút.

Red Hot Chili Universe – tribute band, ktorý vzdáva poctu legendárnej kapele Red Hot Chili Peppers. Vystúpenia sa vyznačujú autentickým zvukom, energiou a výbušnou atmosférou.

7 Miles to Eternity – akustické zoskupenie so žánrovým presahom od folk rocku až po komornejšiu hudbu vhodnú do menších priestorov. Tvorbu obohacujú aj videoprojekcie a skladby sú v slovenskom aj anglickom jazyku.

Renaissance – progresívno-metalová hudobná skupina, zameraná na moderný autorský repertoár.

Diversum – mladá kapela z Rožňavy, ktorá vznikla pri ZUŠ. Zväčša hrá coververzie svetoznámych skladieb.

Imaginary – hudobné zoskupenie hrajúce autorskú tvorbu so silným dôrazom na melódiu a atmosféru.

IAKO BEI -hudobný projekt **Romana Jakobeja** (spevák, basgitarista, skladateľ). Ponúka jedinečnú a inovatívnu interpretáciu **progresívneho a art rocku**.

Tento zoznam by mal byť časom aktualizovaný pracovníkom MsÚ - odboru kultúry, cestovného ruchu a športu.

3.2 Turistická infraštruktúra

3.2.1 Ubytovacie a stravovacie zariadenia

Ubytovacie a stravovacie zariadenia: Ubytovacie kapacity a služby v blízkosti kultúrnych miest v Rožňave poskytujú možnosti pre turistov, ktorí chcú zažiť spojenie miestnej kuchyne, kultúry a prírody.

3.2.2 Turistické informačné centrum

- **Úloha a zodpovednosť:** Turistické informačné centrum je hlavným zdrojom informácií pre návštevníkov mesta a regiónu, poskytuje turistické a kultúrne informácie, zabezpečuje predaj suvenírov, máp a materiály o miestnych atrakciách.
- **Koordinácia a podpora:** Centrum môže tiež slúžiť ako komunikačný bod medzi mestskými kultúrnymi inštitúciami, nezávislými organizáciami a turistami, čím uľahčí informovanosť a poskytne priestor pre propagáciu miestnych podujatí a aktivít.
- **Inovácie a služby pre turistov** (v spolupráci s mestom, prípadne inými inštitúciami): Modernizácia s využitím moderných digitálnych prvkov, interaktívne obrazovky, digitálne informačné kiosky v rámci mesta, online rezervačný systém, ktorý pomôže zefektívniť orientáciu turistov a zvýši ich záujem o miestne aktivity.
- Zmapovanie podmienok a možností rozvoja produktu kultúrneho cestovného ruchu.
- Zabezpečenie dostupnosti objektov, sprievodcovských a edukačných služieb využitých v produkte kultúrneho cestovného ruchu v spolupráci s miestnymi aktérmi (napr. TIC, samosprávy, správcovia objektov a iní aktéri).
- Podpora projektov zameraných na rozvoj produktu kultúrneho cestovného ruchu a zážitkových foriem spoznávania kultúrneho dedičstva.
- Vytvorenie programov/balíkov produktov religiózneho cestovného ruchu a sprístupňovanie sakrálnych kultúrno-historických pamiatok.
- Inovácia produktov a služieb modernými technológiami.
- Tvorba produktov pre špecifické segmenty klientely.
- Zaradenie technických pamiatok a historických atrakcií do ponuky v spolupráci s ich vlastníkmi (BURV, súkromní - pivnica pod krámkami a pod.)
- Zvýšenie informovanosti návštevníkov o miestnych atraktivitách a službách.
- Posilnenie propagácie destinácie v zahraničí, najmä v Maďarsku a Česku. Česká republika je pre nás jazykovo najbližšia, čo uľahčuje komunikáciu a propagáciu. Maďarsko je zase blízko a navyše je región Gemer domovom

pre značnú maďarskú komunitu, čo vytvára prirodzené prepojenie a potenciál pre rozvoj turizmu.

- *Prezentácia regiónu ako čistej a bezpečnej destinácie s dôrazom na pozitívny prvý dojem návštevníkov.*

Región Gemer sa pýši jedinečným kultúrno-historickým bohatstvom, ktoré odráža jeho pestrú minulosť. Návštevníci tu nájdú rozmanité pamiatky, od gotických kostolov a stredovekých hradov, cez technické pamiatky baníctva a železničnú históriu, až po literárne a vojenské pamiatky. Mnohé z týchto miest majú európsky alebo svetový význam.

Napriek ich historickej hodnote, väčšina pamiatok je v zlom stave a chýba im potrebná projektová dokumentácia na obnovu. Preto je nevyhnutné urýchlene zabezpečiť projektovú podporu. Ďalším problémom je nedostatočná vybavenosť a nízka pripravenosť kultúrnych inštitúcií na poskytovanie kvalitných služieb návštevníkom, vrátane nedostatočnej miery inovácií.

3.2.3 Turistické kluby

*V Rožňave aktívne pôsobia dva turistické kluby – **Klub slovenských turistov TJ Elán Rožňava** a **Klub slovenských turistov Volovec Rožňava**. Oba kluby sú súčasťou celonárodnej organizácie **Klub slovenských turistov (KST)**, ktorá sa venuje podpore aktívneho pohybu, ochrane prírody a budovaniu turistickej infraštruktúry na Slovensku.*

Ich činnosť zahŕňa organizáciu pravidelných turistických podujatí, ako sú pešie túry, vysokohorské výstupy, cyklotúry a lyžiarske aktivity. Zároveň prispievajú k údržbe a značeniu turistických trás v regióne Gemer a spolupracujú na propagácii ekologického turizmu.

Tieto kluby sa významne podieľajú na zapájaní miestnych obyvateľov do turistických aktivít a na budovaní povedomia o jedinečných prírodných lokalitách, ako sú Slovenský kras, Volovské vrchy či historické banícke lokality v okolí Rožňavy.

Do budúcnosti je možné rozšíriť ich činnosť v spolupráci s mestom a ďalšími inštitúciami, napríklad o tematické turistické víkendy, vzdelávacie workshopy zamerané na orientáciu v prírode či organizáciu veľkých turistických zrazov, ktoré by mohli prilákať návštevníkov z celého Slovenska aj zahraničia.

3.2.4 Športový a konferenčný cestovný ruch

Rekreácia a šport:

***Letné kúpalisko** v Rožňave, spravované Technickými službami mesta Rožňava, predstavuje významnú súčasť miestnej športovej a rekreačnej infraštruktúry. Je otvorené počas letnej sezóny a k dispozícii sú štyri bazény: 50-metrový plavecký bazén s trojposchodovou skokanskou vežou a tri detské bazény so šmyklávkou. Okrem letného kúpaliska poskytujú Technické služby mesta Rožňava aj ďalšie športové a rekreačné zariadenia, ako je zrekonštruovaný zimný štadión, detské dopravné ihrisko a rekreačné zariadenie Lúč, ktoré ponúka*

možnosť krátkodobého prenájmu priestorov pre rodinné stretnutia či firemné akcie.

Konferencie:

Rožňava má **obmedzenú infraštruktúru pre organizáciu konferencií, seminárov, workshopov či firemných podujatí**, keďže mesto nemá veľké hotely s vlastnými konferenčnými priestormi. Aktuálne sa takéto podujatia konajú najmä v Obchodno-kultúrnom centre, ktoré poskytuje:

- **Divadelnú sálu** s kapacitou 360 miest na sedenie, kde pôsobí Mestské divadlo ACTORES Rožňava,
- **Estrádnú sálu**, ktorá je dostatočne veľká, no pre konferencie je potrebné dodatočne zabezpečiť stoličky podľa potrieb organizátora.

Aj napriek týmto obmedzeniam sa v oboch sálach pravidelne konajú konferencie a semináre, čo dokazuje existujúci dopyt po takýchto službách.

Pre rozvoj konferenčného cestovného ruchu je kľúčové:

- **podporiť rozvoj ubytovacích zariadení** s vlastnými konferenčnými priestormi alebo technickým zázemím,
- **integrovat miestne kultúrne a športové zariadenia**, ako je letné kúpalisko, športové ihriská či zimný štadión, do ponuky sprievodných aktivít pre účastníkov konferencií,
- **vytvoriť koordinovaný marketing destinácie**, ktorý bude Rožňavu prezentovať ako vhodné miesto pre menšie až stredne veľké konferencie a odborné podujatia.

Takýto prístup umožní postupne budovať Rožňavu ako destináciu pre **kombinovaný konferenčný a rekreačný cestovný ruch**, čím sa zvýši návštevnosť a ekonomický prínos mesta.

3.3 Kultúrne dedičstvo

Kľúčovým predpokladom pre rast turizmu a s ním spojený ekonomický rozvoj regiónu je systematická revitalizácia turistických bodov záujmu, rozvoj infraštruktúry pre kultúrny cestovný ruch a ich efektívne sprístupnenie.

Kultúrne dedičstvo regiónu Gemer predstavuje jedinečný potenciál pre rozvoj cestovného ruchu. Na jeho plné využitie je nevyhnutné komplexné úsilie zamerané na zlepšenie technického stavu a vybavenosti kultúrnych pamiatok a inštitúcií. Kľúčové je spracovanie odborných návrhov a konceptov pre využitie národných kultúrnych pamiatok, miestnych pamätihodností, sakrálnych objektov, kaštieľov, technických pamiatok, mlynov, hradných ruín, pamätných izieb, pamätných miest a náučných kultúrnych trás v cestovnom ruchu.

Podpora vybraných projektov rekonštrukcie a obnovy pamiatok a iných turistických bodov záujmu je nevyhnutná pre ich záchranu a revitalizáciu. Dôležitá

je aj revitalizácia historických mestských a vidieckych celkov a objektov kultúrnych pamiatok, ktorá prispeje k zachovaniu autentickej atmosféry regiónu.

Okrem toho je potrebné posilniť propagáciu destinácie v zahraničí, najmä v Maďarsku a Česku. Česká republika je pre nás jazykovo najbližšia a Maďarsko je blízko a navyše je región Gemer domovom pre značnú maďarskú komunitu. Podpora dopravnej dostupnosti k vytipovaným destináciám vrátane kyvadlových spojov počas sezóny je kľúčová pre predĺženie pobytu návštevníkov v Rožňave. Využitím potenciálu nielen samotného mesta, ale aj celého okolia, a to prostredníctvom efektívnej spolupráce s okolitými obcami, môžeme dosiahnuť, že turisti strávia v regióne viac dní.

Tieto opatrenia v kombinácii s inovatívnym prístupom a kvalitnými službami umožnia Gemeru naplno rozvíjať svoj kultúrny potenciál a stať sa atraktívnou turistickou destináciou.

3.3.1 Systematická inventarizácia a dokumentácia

Postupné a systematické mapovanie všetkých kultúrnych a technických pamiatok vrátane ich stavu a potenciálu. Vytvorenie komplexnej databázy s podrobnými informáciami o každej pamiatke.

3.3.2 Reštaurovanie a konzervácia

Prioritné reštaurovanie najohrozenejších pamiatok. Zriadenie fondu na pravidelné údržby a opravy. Spolupráca s odborníkmi na reštaurovanie.

3.3.3 Udržateľné využívanie

Adaptácia pamiatok na nové funkcie (galérie, múzeá, kultúrne centrá, pamätné izby a pod.). Využívanie pamiatok na kultúrne podujatia. Zriadenie náučných trás a cykloturistických trás vedúcich k pamiatkam.

3.3.4 Propagácia a marketing

Vytváranie atraktívnych propagačných materiálov (brožúry, webové stránky, aplikácie). Spolupráca s cestovnými kanceláriami a organizáciami. Organizovanie kultúrnych podujatí zameraných na propagáciu pamiatok.

3.3.5 Vzdelávanie a osвета

Organizovanie workshopov, prednášok a exkurzií pre školy a verejnosť. Vytváranie vzdelávacích programov pre sprievodcov a pracovníkov v oblasti kultúry. Podpora občianskej participácie na ochrane kultúrneho dedičstva.

3.3.6 Spolupráca s komunitami

Zapojenie miestnych obyvateľov do rozhodovacích procesov týkajúcich sa pamiatok. Podpora miestnych remeselníkov a umelcov.

3.3.7 Ťažiskové pamiatky v meste

- **Katedrála Nanebovzatia Panny Márie:** Táto gotická stavba z konca 13. storočia je najstaršou sakrálnou pamiatkou Rožňavy. Pôvodne postavená ako farský kostol, v 15. a 16. storočí prešla neskorogotickou prestavbou. Nachádza sa tu unikátna maľba - Metercia (1513), najstaršie zobrazenie baníckej činnosti v strednej Európe. Od roku 1776, kedy Mária Terézia založila biskupstvo, slúži ako biskupská katedrála. Vedľa kostola stojí zvonica zo 1776-1779, s reliéfnymi bránami pridanými v 20. storočí.
- **Rožňavská Kalvária** postavená na prelome 18. a 19. storočia, patrí medzi významné pútnické miesta Gemera. Vedie k nej krížová cesta s kaplnkami, ktorá symbolizuje Kristovu cestu na Golgotu. Na vrchole kalvárie stojí kaplnka sv. Kríža, ktorá slúži na pobožnosti a púte. Miesto je prepojené so silnou duchovnou tradíciou a ponúka výhľad na Rožňavu a okolie, čím priťahuje nielen pútnikov, ale aj turistov.
- **Strážna veža:** dominanta mesta. Renesančná veža vysoká 36,5 m, bola postavená v rokoch 1643-1654 a slúžila ako strážna veža, o čom svedčia zachované delové gule a pamätné tabule. Ochodza bola koncom 18. storočia prestavaná v barokovom štýle. Veža obsahuje historické slnečné hodiny a nefunkčný hodinový stroj z roku 1858. V roku 1997 bola sprístupnená turistom, pričom jej opravy prebehli aj v roku 2016. Z pavlače veže majú návštevníci krásny výhľad na všetky pamiatky historického jadra Rožňavy, na kalváriu a v podstate na celé mesto a Rožňavskú kotlinu. Aj vďaka veži má Rožňava svoj slogan: „Mesto s výhľadom.“ Obnova interiéru by významne zvýšila atraktivitu veže pre návštevníkov a vytvorila priestor pre modernú interpretáciu jej histórie, čím by sa Strážna veža stala ešte výraznejším turistickým lákadlom mesta.
- **Kostol sv. Anny, Evanjelický kostol a reformovaný kostol,** prispievajú k jedinečnej sakrálnej architektúre mesta a sú dôležitou súčasťou turistických trás.

Podrobný zoznam kultúrnych pamiatok v meste Rožňava

Kaplnky kalvárske (KÚ: Rožňava)

- Kristus na hore Olivovej (ID: 808-10129/1)
- Bičovanie Krista (ID: 808-10129/2)
- Korunovanie Krista trnám (ID: 808-10129/3)
- Nesenie kríža (ID: 808-10129/4)
- Ukrižovanie Krista (ID: 808-10129/5)
- Kaplnka Božieho hrobu (ID: 808-10129/6)

Kaplnky a kostoly

- Kaplnka Panny Márie Sedembolestnej (Mater Dolorosa) (ID: 808-10129/7)
- Kostol sv. Anny (františkánsky) – Námestie baníkov 26 (ID: 808-467/2)
- Kostol sv. Františka Xaverského (Žiacky kostol) – Námestie baníkov 39 (ID: 808-468/0)
- Katedrálň kostol Nanebovzatia Panny Márie – Betliarska ul. 5 (ID: 808-466/1)
- Kostol Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania – Šafárikova ul. 5 (ID: 808-465/0) (ev. a. v.)
- Kostol Reformovanej cirkvi na Slovensku – Štítnická ul. 3 (ID: 808-11374/0) (ref.)

Sochy a pamätníky a pamätné tabule

- Busta P. J. Šafárika pri OKC
- Morový stĺp (Panna Mária – Immaculata) – Námestie baníkov 0 (ID: 808-469/0)
- Mramorový pomník Andrassyová Františka – Námestie baníkov 0 (ID: 808-470/0)
- Socha Antala Kissa
- Socha Lajosa Kossutha
- Umelecké dielo p. Bartuszovej na Vargovom poli

Historické budovy a kláštory

- Kláštor Vincentiek – Námestie baníkov 10 (ID: 808-2376/0)
- Kláštor františkánov – Betliarska ul. 2 (ID: 808-467/1)
- Palác biskupský (Biskupská rezidencia) – Námestie baníkov 20 (ID: 808-464/0)
- Fara (rímskokatolícka) – Betliarska ul. 1 (ID: 808-10504/0)
- Dom spolkový (Dom tradičnej kultúry Gemera) – Betliarska ul. 8 (ID: 808-10131/0)
- Starobinec (prvý mestský špitál - dnes Pamiatkový úrad) (ID: 808-461/0)
- Gymnázium (Gymnázium Pavla Jozefa Šafárika) – ul. Akademika Hronca 3 (ID: 808-4690/1)
- Seminár – ul. Akademika Hronca 6 (ID: 808-10127/0) (r.k., chodbový, solitér; ekonomická škola)
- Nemocnica – Kosu-Schoppera ul. 22 (ID: 808-10132/0) (Stará nemocnica)
- Markova manufaktúra – Šafárikova ul. 31 (ID: 808-473/0) (dnes riaditeľstvo a historická expozícia Banického múzea v Rožňave)
- Múzeum banské – Šafárikova ul. 43 (ID: 808-2375/0) (dnes Zážitkové centrum SENTINEL - Banické múzeum v Rožňave)

Meštianske domy (Námestie baníkov)

- Dom meštiansky radový – 8 (ID: 808-1497/0)

- Dom meštiansky „Kissov dom“ – 9 (ID: 808-10134/0)
- Dom meštiansky – 11 (ID: 808-10505/0)
- Dom meštiansky radový – 12 (ID: 808-10135/0)
- Dom meštiansky nárožný – 15 (ID: 808-10136/0)
- Dom meštiansky „Hotel Čierny orol“ – 17 (ID: 808-459/0)
- Dom meštiansky radový – 18 (ID: 808-10137/0)
- Dom meštiansky radový – 22 (ID: 808-10138/0)
- Dom meštiansky radový – 23 (ID: 808-10139/0)
- Dom meštiansky radový – 24 (ID: 808-10140/0)
- Dom meštiansky radový – 25 (ID: 808-10141/0) (dnes Galéria Banického múzea v Rožňave)
- Dom meštiansky radový – 27 (ID: 808-10142/0)
- Dom meštiansky radový – 29 (ID: 808-10143/0)
- Dom meštiansky radový – 31 (ID: 808-10144/0)
- Dom meštiansky radový – 34 (ID: 808-10145/0)
- Dom meštiansky nárožný – 35 (ID: 808-10146/0)

Meštianske domy (ostatné)

- Dom meštiansky – Betliarska ul. 4 (ID: 808-10130/0)
- Dom meštiansky – Šafárikova ul. 2 (ID: 808-472/0)

Administratívne a obchodné budovy

- Radnica – Námestie baníkov 32 (ID: 808-463/0)
- Budova administratívna (Budova komory, mincovne) – Námestie baníkov 37 (ID: 808-460/0)
- Obchodíky (krámiky pri Mestskej veži) – Námestie baníkov 40–44 (ID: 808-10066/0)

Veže a hodiny

- Mestská veža – Námestie baníkov 38 (ID: 808-462/1)
- Vežové hodiny – Námestie baníkov 38 (ID: 808-462/2)
- Slnéčné hodiny – Námestie baníkov 38 (ID: 808-462/3)
- Veža – Betliarska ul. 3 (ID: 808-466/2)
- Veža – ul. Akademia Hronca (ID: 808-457/1)
- Slnéčné hodiny – ul. Akademia Hronca 1 (ID: 808-4690/2)
- Múr hradbový (Jiskrova pevnosť) – ul. Akademia Hronca (ID: 808-457/2)

Náhrobníky

- J. Colinasi – ul. Akademia Hronca (ID: 808-2385/0)
- Póschová I. – ul. Akademia Hronca (ID: 808-2386/0)

Školy

- Škola – Šafárikova ul. 3 (ID: 808-10133/0) (bývalá stredná zdravotná a ev. dievčenská škola)
- Škola základná – Zeleného stromu ul. 14 (ID: 808-10128/0) (bývalé ev. gymnázium)

3.3.8 Osobnosti mesta

Rodáci

Rožňava je mestom s bohatou históriou, ktorá sa odráža aj v životoch a aktivitách významných osobností. Rodáci mesta aj osoby, ktoré tu pôsobili, významne prispeli k rozvoju kultúry, vedy, umenia, školstva a spoločenského života regiónu. Ich príbehy tvoria súčasť identity Rožňavy a odrážajú hodnoty, tradície a inovácie, ktoré mesto reprezentuje. Zahrnutie príbehov a života týchto osobností do kultúrnych a vzdelávacích aktivít umožňuje posilniť regionálnu, ako aj národnú identitu, zvýšiť atraktivitu mesta pre návštevníkov a vytvoriť tematické kultúrne produkty, ktoré prepájajú históriu s modernými formami prezentácie.

Alt János – fotograf, bankový úradník, športovec

Ciel Igor (1931 - 2010) – filmový a televízny režisér, scenárista, herec, pedagóg

Fellegi Viktor (1840 – 1904)

Feymann László (1862 – 1914) – poslanec mesta, veliteľ hasičského spolku, riaditeľ Rožňavských kúpeľov

Henesz András (1846 – 1908) – stavebný majster, poslanec mestského zastupiteľstva

Herényi Ladislav (1923 – 1971) – jaskyniar, pedagóg, podieľal sa na objavení Gombaseckej jaskyne v roku 1951

Hollók Imre (1796 – 1871) – učiteľ, cirkevný historik, redaktor, kanonik

Krajčiová Eva (1931 – 1982) – archivárka, knihovnička

Kubinyi Alajos (1826 – 1889) – mestský radca, pokladník, správca obecnej školy

Kuchta Ján (1945 – 2011) – výtvarník, grafik

Dr. Marikovszky Gusztáv (1806 – 1892) – lekár, hlavný lekár Gemersko-malohontskej stolice

Dr. Marikovszky Juraj (1770 – 1832) – lekár, prírodovedec, hlavný lekár Gemersko-malohontskej stolice

Dr. Markó Árpád (1885 – 1966) – dôstojník, vojenský historik, člen Maďarskej akadémie vied

Dr. Markó János (1881 – 1927) – advokát, verejný notár, člen mestského zastupiteľstva a rady

Dr. Markó Sándor (1847 – 1912) – kráľovský radca, kráľovský verejný notár, právnik

Pákh Albert (1823 – 1867) – spisovateľ, advokát, redaktor, publicista

Dr. Pósch József (1875 – 1943) – advokát, primátor mesta, redaktor

Reiková Chaviva (Marta) (1914 – 1944) – narodila sa v Nadabulej, protifašistická bojovníčka židovského pôvodu, dôstojníčka

Scheffer Gusztáv (1822 – 1907) – profesor na Ev. gymnáziu v Rožňave, člen mestského zastupiteľstva
 Sthymmel Sámuel (1819 – 1889) – advokát, primátor mesta
 Stromp Ilona (1900 – 1985) – regionálna historička, viedla kroniku mesta
 Székely Ladislav (1948 – 2021) – reštaurátor, akademický sochár
 Szilvássy Nándor (1885 – 1913) – staviteľ, stavebný podnikateľ, člen mestského zastupiteľstva
 Tichy Kálmán (1888 – 1968) – maliar, grafik, spisovateľ, etnograf, muzeológ
 Tököly Gábor (1952 – 2006) – pamiatkar, archeológ, regionálny historik
 Vargáné Scheffer Etelka (1860 – 1942) – spisovateľka, regionálna historička, dlhoročná predsedníčka Rožňavského dobročinného ženského spolku
 Zagiba František (1912 – 1977) – muzikológ, hudobný historik

Osobnosti, ktoré v meste pôsobili

Adamis Gusztáv (1879 – 1970) – gymnaziálny profesor, riaditeľ, knihovník
 Alexy Albert (1840 – 1905) – obchodník, člen mestského zastupiteľstva, správca ev. dievčenského výchovného ústavu
 Arany Adalbert László (1909 – 1967) – jazykovedec, publicista, pedagóg, etnograf
 Bakócz Tomáš (1442 – 1521) – ostrihomský arcibiskup, zemepán Rožňavy
 Baska József (1935 – 2017) – maliar, sochár, čestný občan mesta Rožňava
 Baumerth Johann (1788 – 1833) – medirytca, maliar, grafik, učiteľ kreslenia
 Benčíč Anton (1745 – 1808) – františkán, prekladateľ, rímskokatolícky kňaz
 Berki Flóris (1855 – 1893) – huslista, cigánsky primáš, hudobník
 Briestenská Viera (1930 – 1993) – akademická maliarka, grafička
 Dobšinský Pavol Emanuel (1828 – 1885) – spisovateľ, zberateľ a vydavateľ ľudových rozprávok, pedagóg, prekladateľ, publicista, redaktor, folklorista, básnik, literárny historik, evanjelický farár
 Eisele Gusztáv (1861 – 1911) – banský inžinier, iniciátor založenia Banického múzea v Rožňave, autor Baníckej monografie Gemera
 Falvy Jenő (1852 – 1932) – vydavateľ, tlačiar
 Gode József (1743 – 1806) – sochár, zhotoviteľ neskorobarokového hlavného oltára Katedrály Nanebovzatia Panny Márie v Rožňave
 Gömöri Zoltán (1873 – 1939) – majiteľ tlačiarne, vydavateľ
 Greck Lajos (1877 – 1968) – stredoškolský pedagóg
 Dr. Hazslinszky Rezső (1869 – 1914) – stredoškolský pedagóg, profesor, historik, zakladateľ a prvý riaditeľ rožňavského múzea
 Hoffmann Ján (1780 – 1843) – podnikateľ, majiteľ rožňavskej kameninovej manufaktúry
 Hronec Jur (1881 – 1959) – matematik, akademik, univerzitný profesor
 Hujdič Miroslav (1950 – 2019) – jaskyniar, jaskyniarsky fotograf
 Cházár András (1746 – 1816) – advokát, zdravotný pedagóg, hlavný notár Gemerskej stolice

Kadár János (1918 – 1979) – slovenský filmový scenárista a režisér židovského pôvodu

Dr. Kathona László (1864 – 1931) – mestský úradník, advokát, správca reformovanej cirkvi

Kek József (1780 – 1840) – kníhtlačiar, vydavateľ

Kellner Hostinský Peter (1823 – 1873) – spisovateľ, filozof, redaktor, novinár, historik

Dr. Kiss Antal (1813 – 1883) – lekár, autor odborných článkov

Lemberger Lipót (1849 – 1901) – rabín, hlavný rabín, počas jeho pôsobenia bola postavená židovská synagóga v Rožňave

Maurer Arthur (1844 – 1907) – lekár, novinár, rodinný lekár Andrássyovcov

Mikulík József (1852 – 1886) – kronikár mesta, historik, advokát

Müller Alexander (1868 – 1950) – banský inžinier, hlavný banský radca

Néhrer Matyás (1825 – 1895) – podnikateľ, majiteľ továrne na výrobu klinec

Réz László (1867 – 1924) – kňaz reformovanej cirkvi, redaktor

Schopper Juraj (1819 – 1895) – cirkevný hodnostár, rožňavský biskup, náboženský spisovateľ

Szabó István (1801 – 1892) – prekladateľ, pedagóg, básnik, kňaz

4. Rozvoj, ciele a vízia

4.1 Ciele a vízia koncepcie

4.1.1 Hlavný cieľ

Posilnenie postavenia Rožňavy ako centra kultúrneho a prírodného turizmu v regióne Gemer prostredníctvom vytvorenia podmienok na spoločnú koordináciu, plánovanie a propagáciu. Cieľom je zvýšiť návštevnosť mesta ako turistickej destinácie, kde návštevníci zotrávajú niekoľko dní, pretože tu môžu aktívne tráviť čas tak, aby odchádzali oddýchnutí a spokojní.

4.1.2 Vízia

Mesto Rožňava je známe svojím kultúrnym dedičstvom, modernými kultúrnymi podujatiami a prírodnými krásami, ktoré sú dostupné pre široké spektrum návštevníkov. Poskytne tak miesto, kde sa prelínajú tradície s inováciami, pričom sú ľudia zapojení do kultúrneho diania prostredníctvom širokej ponuky aktivít.

4.1.3 Dlhodobé ciele

- Zviditeľňovanie mesta Rožňava v celoštátnom, európskom i svetovom meradle.
- Zvýšenie mobility umeleckých projektov, umelcov a služieb v oblasti kultúry, umenia a cestovného ruchu, a tým zlepšenie a rast zamestnanosti v spomenutých oblastiach a celkové zlepšenie kvality života obyvateľov a návštevníkov mesta.
- Upevnenie a stabilizovanie medzinárodnej spolupráce v rámci partnerstiev na realizácii podujatí, slávností a festivalov.
- Venovať systematickú pozornosť sledovaniu vývoja kultúrnej potreby obyvateľstva, zmenám kultúrnych vzorcov a návykov obyvateľstva, ekonomike kultúry, dostupnosti kultúrnych služieb, stavu kultúrnej infraštruktúry či kultúrneho povedomia. Rovnako podporovať organizácie a občianske združenia zamerané na rozvoj umenia a kultúry v meste.
- vytvorenie platformy na kontinuálny rozvoj pracovníkov v cestovnom ruchu. Napríklad v študijnom odbore manažment cestovného ruchu a služieb, ktorý bude spĺňať parametre študijného odboru v podobných turistických lokalitách s cieľom vytvárať komunitu lídrov v tomto segmente medzi mladou generáciou.

4.2 Hlavné podujatia mesta

Medzi ťažiskové podujatia, ktoré priťahujú návštevníkov, patria:

Podujatie	Popis	Návrh na zatraktívnenie
Vianočný a Novoročný koncert	Sviatočné koncerty s profesionálnymi vystúpeniami, ktoré prinášajú atmosféru začiatku nového roka.	Rozšírenie o „Vianočnú scénu“ s projekciou svetelného umenia na budovy a vonkajšími koncertami.
Dni mesta	Zahrňajú oceňovanie darcov krvi, stretnutia s mládežníckym parlamentom, privítanie pedagógov a udeľovanie ocenení. Program dopĺňajú konferencie, koncerty, divadelné predstavenia, výstavy, súťaže, turnaje, besedy a tvorivé dielne.	Zavedenie „Kultúrnej ulice“ s pouličnými umelcami, živými sochami a virtuálnou realitou, ktorá priblíži históriu Rožňavy.

Workshopy pre seniorov	Kreatívne a vzdelávacie aktivity podporujúce zapojenie staršej generácie do komunitného a kultúrneho života.	Rozšírenie o „retro workshopy“, kde si seniori môžu skúsiť tance a hudbu z minulých dekád.
Veľkonočný jarmok	Spoločenské podujatie s kultúrnym programom, tradičnými remeselníkmi a lokálnymi predajcami, ktoré prináša autentickú atmosféru mesta.	Vytvorenie tematických zón s ukážkami historických remesiel a interaktívnymi workshopmi, doplnené o vystúpenia domácich umelcov.
Stavanie mája	Tradičné podujatie spájajúce rôzne generácie, vrátane ľudového zvyku stavania mája s hudobnými a tanečnými vystúpeniami.	Pridanie folklórneho sprievodu a workshopu zdobenia mája pre rodiny.
Vatra slobody	Pietne podujatie s kladením vencov a programom pripomínajúcim historické udalosti spojené s oslobodením mesta.	Doplniť večerný program o premietanie dokumentárnych filmov a krátke historické scénky priamo na námestí.
Oslavy oslobodenia	Pietne akty kladenia vencov a spomienkové prejavy, doplnené kultúrnym programom s historickým kontextom.	Organizácia „Cesty histórie“ – komentovanej prechádzky po pamätných miestach s krátkymi divadelnými scénkami.
Rožňavské kultúrne leto	Letný festival na Námestí baníkov s hudobnými vystúpeniami, divadlom, folklórom a športovými aktivitami.	Vytvorenie „Kultúrneho pasu Rožňavy“ – zľavovej karty, ktorá kombinuje vstupy na podujatia s návštevou múzeí, kaviarní a galérií.
Gastro Gemer Fest	Festival kulinárskeho umenia s verejnou ochutnávkou, v rámci ktorej súťažiaci varia na zadanú tému podľa vlastného výberu.	Pridanie „Gemer Food Tour“ – sprievodnej aktivity s mapou lokálnych reštaurácií a stánkov, doplnené o živé varenie s food influencermi.
Rožňavský jarmok	Spoločenské podujatie s kultúrnym programom, tradičnými remeselníkmi a lokálnymi predajcami, ktoré prináša autentickú atmosféru mesta.	Vytvorenie tematických zón s ukážkami historických remesiel a interaktívnymi workshopmi, doplnené o vystúpenia domácich umelcov.

Mesiac úcty starším k	Oslavy zamerané na seniorov s kultúrnymi a spoločenskými aktivitami, ktoré podporujú ich aktívne zapojenie; spája rôzne generácie.	Organizácia „Medzigeneračného festivalu“ s hudobnými a tanečnými vystúpeniami seniorov a detí; „Pamäť mesta“ – výstava fotografií a príbehov seniorov.
Medzinárodný festival detských folklórnych súborov	Oslava tradičnej kultúry s vystúpeniami detských súborov zo Slovenska i zo zahraničia, prezentujúcimi ľudové zvyky cez tanec, hudbu a kroje.	Vytvorenie „Folklórneho mestečka“ s remeselnými stánkami a večerným galaprogramom s moderným spracovaním folklóru.
Adventné nedele	Séria podujatí počas adventu s trhmami, kultúrnym programom a rozsvietením adventných sviečok v centre mesta.	Zavedenie „Adventného dvora“ so živým betlehemom, divadelnými vystúpeniami a workshopmi výroby ozdôb.
Mikuláš v Rožňave	Tradičné privítanie Mikuláša s darčekom pre deti, sprevádzané kultúrnym programom a rozsvietením vianočného stromčeka.	Organizácia „Mikulášskej rozprávkovej cesty“ s interaktívnymi stanovišťami, bábkovými predstaveniami a workshopom pečenia vianočných dobrôt v spolupráci s lokálnymi cukrármi.
Vianočný jarmok	Spoločenské podujatie s kultúrnym programom, tradičnými remeselníkmi a lokálnymi predajcami, ktoré prináša autentickú atmosféru mesta.	Vytvorenie tematických zón s ukážkami historických remesiel a interaktívnymi workshopmi, doplnené o vystúpenia domácich umelcov.
Vianočný a Novoročný koncert	Sviatočné koncerty s profesionálnymi vystúpeniami, ktoré prinášajú atmosféru Vianoc.	Rozšírenie o „Vianočnú scénu“ s projekciou svetelného umenia na budovy a vonkajšími koncertami.

4.3 Kalendár podujatí a zdieľaná komunikácia

- **Interný kalendár podujatí:** Elektronický kalendár, do ktorého budú mať prístup všetky zúčastnené inštitúcie, umožní efektívnejšiu koordináciu a zabráni zbytočným konfliktom termínov.
- **Pravidelné stretnutia zástupcov inštitúcií:** Pravidelné mesačné stretnutia zástupcov všetkých zapojených inštitúcií, na ktorých budú prehodnocované aktuálne potreby a príležitosti pre rozvoj kultúrnych aktivít.

4.4 Spolupráca medzi kultúrnymi a turistickými inštitúciami

Úspešný rozvoj kultúry a cestovného ruchu v Rožňave je podmienený aktívnou a systematickou spoluprácou medzi všetkými relevantnými inštitúciami. Prepojenie kultúrneho sektora a turistickej praxe je kľúčom k vytváraniu komplexnej ponuky pre obyvateľov aj návštevníkov mesta.

Spolupráca by mala prebiehať na viacerých úrovniach:

- **Koordinácia medzi mestskými a regionálnymi inštitúciami** – Mestský úrad (Odbor kultúry, cestovného ruchu a športu), Mestské divadlo Actores, Banícke múzeum, Gemerská knižnica, Gemerské osvetové stredisko či ZUŠ by mali mať spoločné platformy na plánovanie a výmenu informácií.
- **Prepojenie s nezriaďovanými subjektmi** – folklórne súbory, občianske združenia, umelecké zoskupenia a cirkevné inštitúcie tvoria významnú časť kultúrneho života. Ich aktívne zapojenie umožní rozšíriť ponuku a osloviť rôzne cieľové skupiny.
- **Spolupráca s podnikateľským sektorom** – ubytovacie a stravovacie zariadenia, turistické kluby či sprievodcovia môžu vytvárať synergické balíčky služieb (napr. podujatie + tematická prehliadka + gastronomický zážitok).
- **Cezhraničná a medzinárodná spolupráca** – geografická poloha Rožňavy umožňuje nadväzovať kontakty s maďarskými partnermi a rozvíjať spoločné projekty, čo zvyšuje atraktivitu regiónu pre zahraničných návštevníkov.
- **Zdieľaná komunikácia a marketing** – vyššie spomenutý jednotný kalendár podujatí a koordinovaná propagácia posilnia viditeľnosť mesta ako destinácie s pestrou a kvalitnou kultúrnou ponukou.

Dlhodobým cieľom je, aby sa Rožňava profilovala ako **regionálne centrum kultúry a turizmu**, kde sa jednotlivé inštitúcie neprekrývajú a nekonkurujú si, ale naopak – dopĺňajú sa a vytvárajú atraktívnu a udržateľnú ponuku.

4.5 Vzdelávanie a zapojenie miestnej komunity

- **Školské exkurzie a workshopy**: Mnohé z inštitúcií už vytvárajú, ďalšie na základe ich doterajšej praxe môžu vytvárať programy pre žiakov, ktoré nielen priblížia históriu regiónu, ale aj poskytnú priestor pre osobný rozvoj detí a mládeže.
- **Dni otvorených dverí**: Organizovanie podujatí pre verejnosť, kde môžu záujemcovia nahliadnuť do života a fungovania jednotlivých inštitúcií, čím sa podnieti angažovanosť komunity.

- **Znovuotvorenie aktualizovaného študijného odboru manažment** v cestovnom ruchu a službách pre dnešnú dobu s cieľom prepojiť štúdium s praxou (možnosť duálneho vzdelávania) pri realizácii podujatí v regióne.

Participácia obyvateľov

- **Dobrovoľníctvo a komunitné programy:** Dobrovoľníci môžu pomôcť pri organizácii podujatí a prispievať do kultúrneho života. Tento model zvýši angažovanosť miestnych obyvateľov a zároveň umožní vytvárať dlhodobejší vzťah k mestu.

4.6 Integrácia baníckej histórie a prírodných krás

- **Odkaz na baníctvo:** Banícka minulosť Rožňavy predstavuje jedinečnú súčasť histórie mesta. Navrhujeme rozšíriť tematické podujatia ako napríklad Banícky deň, ktorý by zahŕňal historické prehliadky a expozície (komentované prehliadky ZC Sentinel, Katedrály Nanebovzatia Panny Márie – rožňavská metercia a pod.)
- **Prírodné krásy:** Propagácia turistických trás, ktoré zahŕňajú jaskyne, lesné cesty a ďalšie prírodné lokality. Môžu byť vytvorené špeciálne exkurzie a výlety zamerané na ekológiu a ochranu prírody, ako aj kultúrne podujatia v lone prírody.

PRÍKLAD:

Beseda s rožňavskými autormi kníh pri Indiánskom jazere.

Sprievodný program: rožňavskí hudobníci – komorné vystúpenie

Hlavný program: diskusia s autormi

Gastro: niekto z rožňavských gastropodnikateľov bude môcť za zvýhodnenú cenu napríklad ponúkať grilované špeciality, keďže miesto disponuje ohniskami, altánkom...

InfoPoint: stánok s propagačnými materiálmi inštitúcií, jednotným kalendárom podujatí pre verejnosť.

Ďalšie opatrnia: Rozšíriť o potrebu rozvoja cykloturistických trás, ktoré prepájajú významné kultúrne a historické lokality, ako sú Gotická cesta, Železná cesta, či banícke pamiatky.

Navrhnuť doplnkovú infraštruktúru (odpočívadlá, značenie trás, požičovne bicyklov).

4.7 Udržateľnosť a ekologická zodpovednosť

- **Ekologicky zodpovedné podujatia:** Mesto by malo viesť svoje podujatia a aktivity v ekologickom duchu – používanie recyklovateľných materiálov, znižovanie odpadu a podporu miestnych producentov (napríklad

zavedením tzv. **RePohárov** dizajnovaných s prihliadnutím k vizuálnej identite spomenutej vyššie, a pod. v rámci podujatí).

Výsledkom je čistejšie mesto po podujatiach, nie je toľko neporiadku, ani odpadu a v neposlednom rade si návštevník berie domov suvení, ktorý mu bude pripomínať naše mesto.

Okrem toho je potrebné zaviesť v rámci gastro zón na podujatiach aj **separovaný zber**. Mesto tým prispeje k ekologickej rovnováhe, pretože recyklovateľné materiály sa dostanú do triedeného zberu namiesto komunálneho odpadu a budú tak môcť byť znova využité.

- **Ochrana prírodného dedičstva:** Správne a udržateľné využívanie prírodných lokalít pre turistické účely, aby nedochádzalo k ich poškodeniu alebo nadmernému zaťaženiu.
- Doplniť ako prioritu systematické mapovanie a rekonštrukciu NKP, pamätných miest a technických pamiatok.
- Navrhnuť intenzívnejšiu projektovú podporu a vypracovanie chýbajúcich projektových dokumentácií na obnovu.

4.8 Strategické ciele

4.8.1 Rozvoj infraštruktúry kultúry a cestovného ruchu

- Budovanie a modernizácia infraštruktúry v okolí turistických atrakcií, vrátane nadväznosti na okolité lokality UNESCO.
- Rozvoj dopravnej dostupnosti k vybraným destináciám (autom, bicyklom, verejnou dopravou).
- Podpora kyvadlových spojov v čase zvýšenej návštevnosti.
- Vytvorenie moderných kontaktných a informačných bodov s interaktívnymi prvkami a digitálnymi službami.

4.8.2 Posilnenie kultúrnej identity a ochrana historického dedičstva

- Systematická inventarizácia a dokumentácia kultúrnych a technických pamiatok.
- Zlepšiť fyzický stav budov vo vlastníctve mesta. Podpora projektov rekonštrukcie a obnovy kultúrnych pamiatok a historických objektov.
- Využitie pamiatok na kultúrne a komunitné podujatia.
- Revitalizácia historických mestských a vidieckych celkov, námestí a verejných priestranstiev s dôrazom na ich historickú a estetickú hodnotu.
- Rozvoj sakrálneho turizmu a vytvorenie podmienok na podporu tematických pútnických trás.

- *Vytvorenie novej publikácie v modernom šate k histórii mesta Rožňava*

4.8.3 Podpora tvorby nových turistických produktov a služieb

- *Inovácie v oblasti kultúrneho turizmu – tematické podujatia, inscenované prehliadky, interaktívne programy.*
- *Rozvoj regionálnych značiek a podpora odbytu lokálnych produktov - spolupráca s už existujúcimi aktivitami OOCR Gemer a GOS*
- *Prepojenie kultúrnych inštitúcií s kreatívnym priemyslom.*
- *Vytvorenie programov zameraných na živé tradície a remeselné dedičstvo regiónu.*
- *Rozšírenie kultúrnych festivalov a podujatí s medzinárodným presahom (literárne, hudobné, divadelné a filmové festivaly).*
- *Organizovanie umeleckých rezidencií a podpora spolupráce s medzinárodnými kultúrnymi centrami.*
- *Zavedenie pravidelných mestských umeleckých prehliadok – výstavy, performancie, workshopy v spolupráci s miestnymi umelcami.*

4.8.4 Zvýšenie povedomia a marketingová podpora

- **Jednotná vizuálna identita:** *Vytvorenie konzistentného vizuálneho štýlu mesta ako destinácie na všetkých materiáloch (letáky, webstránky, sociálne siete), ktorý bude reprezentovať jedinečný charakter Rožňavy.*
- **Propagácia na sociálnych sieťach a online marketing:** *Pravidelné a systematické kampane (organické, ako aj platené) na sociálnych sieťach, kde budú zdieľané informácie o podujatiach, miestnych atrakciách a aktuálnych aktivitách.*
- **Regionálne a celoslovenské kampane:** *Propagácia Rožňavy ako turistickej destinácie prebieha prostredníctvom KOOCR Košice región turizmu, ktorá je zodpovedná za marketing cestovného ruchu v kraji. Mesto Rožňava je významným členom OOCR Gemer, ktorá v spolupráci s KSK a BBSK kreuje marketing regiónu ako celku. Účasť na turistických veľtrhoch a možnosť vytvoriť vlastný veľtrh kultúry v Rožňave posilňujú pozíciu mesta na regionálnej aj celoslovenskej úrovni.*
- **Influencer marketing a sociálne siete:** *Kampane s tzv. „travel influencermi“ vedú prilákať mladších návštevníkov a podporiť imidž Rožňavy na sociálnych sieťach.*
- **Informačné tabule a výlepné miesta:** *Strategicky umiestnené tabule v centre mesta s aktuálnymi informáciami o podujatiach, mapami a QR kódmi odkazujúcimi na webstránku mesta pre okamžitý prístup k detailom.*
- **Navigačné smerovníky v centre mesta:** *Zavedenie jednotných, esteticky zladených smerovníkov s jasnými označeniami kľúčových*

pamiatok, ako je historická radnica či katedrála, s viacjazyčnými popismi a QR kódmi na interaktívne mapy.

- **Propagácia v RVTV:** Využitie Rožňavskej televízie (RVTV) na pravidelné vysielanie krátkych spotov a magazínov o aktuálnych podujatiach, atrakciách a príbehoch mesta, dostupných aj na webe a sociálnych sieťach RVTV, pre posilnenie lokálnej a regionálnej viditeľnosti.
- **Rožňavské noviny:** Publikovanie článkov, inzerátov a reportáží v Rožňavských novinách o kultúrnych podujatiach, turistických atrakciách a novinkách mesta, s dôrazom na pútavé príbehy a vizuály, ktoré oslovia miestnych obyvateľov aj návštevníkov.

4.8.5 Zlepšenie kvality služieb a rozvoj ľudských zdrojov

- Podporovať existujúce kultúrne inštitúcie a podporovať tvorivé aktivity miestnych umelcov, súborov, škôl a komunít.
- Posilňovať úroveň profesionalizmu a kvality kultúrnej produkcie prostredníctvom podpory etablovaných kultúrnych inštitúcií, umeleckých súborov a odborných pracovníkov.
- Posilnenie vzdelávacích programov pre zamestnancov v kultúrnych inštitúciách a cestovnom ruchu.
- Zlepšenie koordinácie medzi kultúrnymi a turistickými inštitúciami.
- Podpora zapojenia miestnej komunity do rozvoja kultúrnych a turistických aktivít.
- Vytvorenie grantových schém na podporu lokálnych umeleckých iniciatív.
- Zlepšenie podmienok pre umeleckú tvorbu a produkciu v meste – podpora ateliérov, skúšobní a umeleckých dielní.

4.8.6 Udržateľný a ekologický rozvoj

- Posilnenie spolupráce medzi mestom, nezávislými kultúrnymi centrami a občianskymi združeniami.
- Vytvorenie platforiem na pravidelnú výmenu skúseností a koordináciu podujatí.
- Zapojenie miestnych škôl, umeleckých škôl, komunitných centier a dobrovoľníkov do kultúrneho rozvoja mesta.

4.8.7 Podpora spolupráce medzi inštitúciami a nezávislými subjektmi

- Posilnenie spolupráce medzi mestom, nezávislými kultúrnymi centrami a občianskymi združeniami.
- Vytvorenie platforiem na pravidelnú výmenu skúseností a koordináciu podujatí.
- Zapojenie miestnych umeleckých škôl, komunitných centier a dobrovoľníkov do kultúrneho rozvoja mesta.

4.8.8 Podpora cezhraničnej spolupráce a medzinárodných partnerstiev

- Rozvoj kultúrnych výmenných programov s Maďarskom a ďalšími krajinami.
- Spolupráca s medzinárodnými festivalmi, galériami a umeleckými inštitúciami.
- Podpora mobility umelcov a kultúrnych projektov na medzinárodnej úrovni.
- Propagácia kultúrneho dedičstva Rožňavy ako súčasť európskeho kultúrneho priestoru.

Tento návrh strategických cieľov posilňuje prepojenie kultúry s turizmom, zdôrazňuje význam ochrany kultúrneho dedičstva a rozvoja inovácií v oblasti umenia a cestovného ruchu. Ciele by mali byť pretavené do akčného plánu - ako konkrétne ich dosiahnuť, s merateľnými indikátormi, časovým harmonogramom v súlade s programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Rožňava (PHSR).

4.9 Financovanie

Získanie finančných prostriedkov z domácich a zahraničných zdrojov (fondy EÚ, sponzoring). Využívanie daňových úľav pre darcov.

5. Záver

Táto koncepcia je krokom k vytvoreniu zjednoteného a dynamického systému podpory kultúry a cestovného ruchu v Rožňave. Prostredníctvom spolupráce medzi mestom, inštitúciami, nezávislými kultúrnymi subjektmi a komunitou sa môže vytvoriť prostredie, kde bude kultúra a cestovný ruch dostupný pre všetkých. Rožňava má potenciál stať sa vzorom pre ostatné mestá a obce na Slovensku, kde kultúra a história zohrávajú kľúčovú úlohu v identite regiónu.

Na **praktickú realizáciu koncepcie** je nevyhnutné:

- vypracovať **Akčný plán**, ktorý stanoví konkrétne kroky, zodpovednosti a termíny realizácie aktivít,
- pravidelne organizovať **koordinačné stretnutia aktérov kultúry a cestovného ruchu**, aby sa zabezpečila súdržnosť a efektívna spolupráca,
- monitorovať a vyhodnocovať dosah jednotlivých opatrení, aby bolo možné koncepciu priebežne aktualizovať a prispôbovať aktuálnym potrebám mesta a návštevníkov.

Týmto spôsobom sa koncepcia stáva **nielen strategickým dokumentom**, ale aj praktickým nástrojom pre rozvoj kultúry a turizmu v Rožňave.
